

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

SEE
THE LAST PAGES
FOR
ENGLISH SUMMARY

İL: 12 SAYI: 138

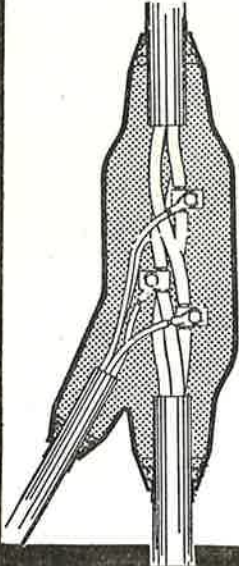
**HAZİRAN
JUNE 1973**

SURTEL

**Kabloları,
İletkenleri,**

Surtelin 71 kablo garnitürleri

- *Standartlara uygunluk*
- *Kalitede gerçek üstünlük*
- *Tesislerde emniyet*
- *Teslimatta sür'at*
- *İhracatta gelişme*

SURTEL MAMULLERİNDE

BATI REKLAM

**SURTEL KABLO
SANAYİİ A. Ş.**

*Bankalar, okçumusa Cad. No: 80 Karaköy/İst.
Tel: 44 65 83 - 49 97 90 Telgraf: Surkablo/İst.*

**MARKASI
TÜRK STANDARDLARINA
UYGUNLUĞUN GARANTİSİDİR**

BU MARKAYI TAŞIYAN MALLARI

- **İNANARAK ALIN**
- **GÜVENEREK KULLANIN**

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
Necatibey Caddesi, 112 — Bakanlıklar
ANKARA
Tel. 18 72 40 (10 hat)

According to the 1959 statistics, it was planted in an area of 70 716 hectares and a produce of 873.397 tons was harvested. Headed by the Manisa province, the regions of Marmara and Thrace raise the greatest amounts. In addition to our high-quality melons on the local market, we have the possibility of easily exporting, by means of a good organization, the sweetest and most delicious melons of the world to the Central and Northern European countries both the first as well as the last harvest.

STANDARDS FOR «INTERNATIONAL CODE FOR THE ABBREVIATIONS OF TITLES OF PERIODICALS» and «ABBREVIATIONS OF GENERIC NAMES IN TITLES OF PERIODICALS»

p. 21

At its March meeting, the TSE Technical Committee accepted two standards connected with periodicals. One of these is Standard No. TS 191 called «Guide to Abbreviations of Titles of Periodicals», which had been previously accepted and implementation of which had been started. This document, which forms recommendation No. 4 of ISO, was reviewed and expanded in 1972. That is why

the TSE had it translated into Turkish and replaced the old text with the new one.

The second standard is recommendation No. 833 of ISO, to which frequent reference is made in the 1972 text of the above-mentioned standard. This too has been accepted as a Turkish Standard. This standard named «Abbreviations of Generic Names in Titles of Periodicals», basically renders the generic names of periodicals as well as their abbreviations. The generic names and their abbreviations are given in the Standard in Czechoslovak, German, Danish, English, French, Hungarian, Italian, Romanian, Spanish, and Swedish. The Statutory Preparatory Group has added Turkish to these languages. Among the generic names entered in Turkish there are such names as recollections, researches, archives, monthlies, documents, notices, bibliographies, bulletins, translations, magazines, collections, series, weeklies, diaries, newspapers, magazines, summaries, circulars, publications and year-books.

The standard comprises two sections, the first covering the generic names, and the second the abbreviations thereof in alphabetical order; the language concerned is also indicated.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA**

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
**BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

**BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları,
Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Bir-
liği Matbaası - Ankara**

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayısı	1 Lira	ücreti ilave edilir.

Yazılar, Derginin ve yazarın adı anılarak aktarılabilir.

STANDARD FOR «OFFICIAL LETTERS - LAYOUT»

p. 15

In the Ottoman era, particulars about the correspondence between official departments were conducted according to an established discipline. The titles and the addresses of this correspondence were subject to a precedential sequence. Certain forms of address were determined, and strict rules were laid down as to which of these were to be used for which persons.

After the setting up of the Republic of Turkey, we see that certain new rules were set up for official correspondence, and these rules were implemented by means of making them conform at various dates to new situations. We know that, in addition to the instructions of the Prime Ministry, the Ministries also laid down regulations conforming to their own structure.

The last such instruction, called «Regulations for Official Correspondence» and dated 13 October 1971, was sent by the Prime Ministry to all official organisations.

The following subjects were dealt with in detail in the said regulations:

- 1 — The dimensions and text forms of the papers to be used in official correspondence.
- 2 — The form of expression.
- 3 — Text and numbers.
- 4 — Number of copies.
- 5 — Shape of official correspondence:
 - a) Title (sender authority, file number, date, subject, address, references)
 - b) Text
 - c) Last portion (signature block, initialing, enclosures, sanctioning block)
- 6 — Other particulars (degree of confidentiality, page and copy numbers, urgency)
- 7 — Telegrams and codes.
- 8 — Enveloping and posting.
- 9 — Filing.

In addition, a sample was enclosed showing the setting up of a page.

On the basis of these regulations, some of the Ministries determined detailed rules of a wider range. The «Handbook for Correspondence of the Rehabilitation and Housing Ministry» can be mentioned as one of these.

The Turkish Standards Institution, while drawing up the standard for «Business Correspondence» found it useful to have the same sub-committee prepare a standard connected with official correspondence, and as a result of this work the standard for the «Layout of Official Correspondence» was drawn up.

In the said standard, which was developed by obtaining the views of the Ministries and of official organisations, the basic approach was firstly to standardize terms, which were determined after close examination, 34 terms were thus standardized. According to the standard, official letters are «corres-

pondence written for the purpose of communication between official departments of the Republic of Turkey». The standard covers the regularity required for unity and similarity shape of the typewritten official correspondence and telegrams; it does not cover the form of business correspondence or of typed or hand written private letters.

STANDARD FOR «ROUNDWOOD FOR BUILDING CONSTRUCTION (CONIFEROUS)»

p. 16-17

The subject matter of the standard for «Roundwood for Building Construction has been put into a draft form by the Forestry - Forest Product Preparatory Group. After obtention of comments by public and private organizations, this draft took its final form as a result of various processing operations, and it was finally accepted into the series of Turkish Standards by the TSE Technical Committee at its meeting of 7 March 1973.

In addition to the fact that in our country buildings in villages as well as an important part of those in our towns are constructed with roundwood, these materials also occupy an important position as supports and scaffolding elements during the erection of concrete and masonry buildings. The technical characteristics of roundwood, which are used for the above purposes where safety is primordial, was determined up to now according to tradition and experience, the clear and definite requirements, on which statical calculations are to be based, were not determined by means of a technical statute, advantage was taken for this purpose of the norms and standards of other countries. That is we think that the standard will meet a great demand.

The subject matter of the standard formulates the description of coniferous roundwood for building construction as well as the definitions concerned with the standard, the classification, characteristics, the methods of sampling, examining, and testing and the marketing forms.

STANDARD FOR «MELONS» and «WATERMELONS»

p. 19

Taking advantage of the OECD and ECE standards, the Turkish Standards Institution has prepared the Turkish Standards for Melons and Watermelons, the two sister fruits that are the coolers, the appetisus and the basic need of the hot summer months.

Although the homeland of the Melon, which is a one-year plant of the Cucurbitaceae family, is Asia, the homeland of the cantaloupe, which is very much liked today in Europe and in America, is the Diyarbakır and Van region. The melon, which is raised and consumed on a large scale in our country, grows well in moderately warm and hot climates in sandy soils which is deep, porous, and rich in humus and food materials. The melon, which is rich in B₁, B₂, and C vitamins as well as in carbonhydrates and other food materials, not only takes its place on tables as a fruit, but also the smaller ones are pickled, it is made into ice-cream, and a pleasant tasting and nutritive sherbet called «subye» is made from its kernels in our Southern and Southeastern districts.

SUMMARY OF CONTENTS

THE GROWTH OF OUR STANDARDIZATION ACTIVITIES WITHIN THE LAST 50 YEARS

p.3

In this editorial Mr. Faruk Sünter, our Editor in Chief, gives a brief history of the development of the standardization in Turkey, on the occasion of the 50th anniversary of the Turkish Republic.

In this issue, the progress of the standard in Turkey has been dealt with in three phases.

The first one covers the beginning of the standardization after the Ottoman Empire. The first suggestion on the same was made by the Chamber of Commerce and Industry of Istanbul, following a conference that was held in 1928. Upon these suggestions, the Turkish Parliament passed a Law in 1930 under No. 1705

According to this law the government is authorized to set up a standard, but the law does not operate by itself unless a standard on a product or a method is established.

In these phases Mr. Sünter explains the historical development until 1953 when Mr. Olle Sturen, the UN specialist, was invited to reorganize the standard matters.

In the same phase, the editorial enumerates the principles and the establishment of the Turkish Standards Institution in accordance with the same, and the first Turkish Standards Institution was founded by the Union of Chambers of Commerce and Industries of Turkey.

The third phase explains the transformation of the Turkish Standards Institution into a new organization that was created by the Law No. 132 in 1960 as an independent set up.

STUDENTS OF THE HIGHER GIRLS' TECHNICAL TEACHERS' SCHOOL AND OF THE HOME ECONOMICS HIGHER SCHOOL VISIT THE TSE

p. 5

During the past month students of the Nutrition and Home Management Section of the Higher Girl Teachers' Technical School, and of the Nutrition and

Dietetics Section of the Higher Home Economics School of the Hacettepe University visited the Turkish Standards Institution separately.

13 students of the Nutrition and Home Administration Section of the Higher Girl Teachers' Technical School, led by their teacher Suna Baykan, came to the TSE on 8 June 1973. İbrahim Kutlutan, the Chief Consultant of the TSE, gave the visiting group information about standardization, the Turkish Standards Institution, the standardization activities in our country, as well as about matters concerning their teaching field, after which the TSE laboratories and installations were toured collectively.

A group of 39 third-class students from the Nutrition and Dietetics Section of the Higher Home Economics School of the Hacettepe University, led by their teachers Suna Baykan and Nail Odabaşoğlu, visited the Turkish Standards Institution on 11 June 1973.

İbrahim Kutlutan, Chief Consultant of the TSE, and Taner Berkün, Director of Publication and Identification, supplied to the visitors, who were admitted to the meeting room of the Technical Committee, the necessary information about standardization and the Turkish Standards Institution, after which the TSE laboratories were toured in two groups. After the tour this visit was evaluated jointly again in the meeting room, and various TSE publications were presented to the visitors.

The good intentions and efforts, envinced by these young people, for increasing their knowledge and experience on questions concerned with standardization, against which they will come up almost every day after completing their education, aroused admiration.

The photographs on this page show instances from the visit of the students from the Higher Home Economics School of the Hacettepe University.

FAST TESTING BELT OF COTTON

p. 9-11

This article, which is a translation of the paper presented by J.F.Hembree to the 1972 Bremen International Cotton Test Conference, deals with installation and operation of the Fast Testing Belt of Cotton.

ELEKTRO
MEKANİK

ELEKTRO - MEKANİK SANAYİ TESİSLERİ A.Ş.

MERKEZ : Sömer Han Kat 2 No. 205, BALIKESİR 27 46

BALIKESİR

ÜRETİM PROGRAMI

güç transformatörleri, yg sigorta busonları,
ayırıcılar, izolasyon malzemesi,
lamba armatürleri, ag ve yg kontrol panoları ve

garantisi ile

20 ve 40 w floresant balastları

time

PAMUĞUN SERİ DENEY BANDI

(Baştarafı: 11. Sayfada)

Her lif özelliği için, güven sınırları tesbit edilmiştir. 2 ölçüm ou sınırlar dışına çıktığında, nümune tekrar ölçülmekte, ikinci deneydeki 2 ölçümün değerleri de fazla ise, düşük olan değer verilmekte ve pamuğun satışında bu değer esas alınmaktadır.

Şimdi, deney bandında nasıl çalışıldığına değinelim: Denenecek balyanın birbirine karşı her iki tarafından birer parça nümune alınır, balya numaraları işaret edilir ve 25 nümune bir tabaka kâğıda sarıldıktan sonra, bir ambalâi kâğıdı ile sarılır. Her paketteki nümuneler, bir seri numarası taşır ve paket üzerine, en küçük ve en büyük numaralar işaretlenir. Nümuneler lâboratuavara geldiğinde, numaralar not edilir ve paket acılarak içindeki numaralar kontrol edilir.

Bir kaç nümunede rutubet ölçülür. Rutubet belirli sınırlar içinde bulunmazsa, pamuk standard şartlarda kondisyonlanır.

Nümune banda konulduğunda, üzerinde balya numaralarını gösterir işaretler, nümunenin üst tarafına getirilir, bölvece bir yanlışlık yapılması önlenir ve nümunelerin numara sırasına göre sıralanması sağlanır.

Bandda ilk cihaz, Fibronaire'dir. Burada, değerlerin kolaylıkla

okunmasını sağlayan bir gösterge kullanılır. Fibronaire, seri halinde çalışırsa, ölçülen değerler, elektronik olarak toplanır.

İkinci olarak lif uzunluğu ölçülür. Özel tutucularla, pamuktan küçük bir nümune alınır, taranarak yabancı maddelerden aranır, sonra fırçalanarak paralellestirilir ve duyarlı olarak ayarlanmış hava akımına tutulur. 1" ile 1 1/2" pamuk için farklı resistans kullanılır. Liflerin, hava akımına karşı koyması, elektronik olarak uzunluğa çevrilir ve cihaz seri halinde çalışıyorsa, tekrar elektronik olarak toplanır. Ölçülen uzunluk, cihazın bir penceresinden de okunabilir. Uzunluk ölçme cihazı, Amerika Tarım Bakanlığının stapel standardları ile ayarlanır.

Uzunluk ölçümü bittikten sonra, lifler, iki kısıkaçla tutulur, bunlardan biri sabit olup, diğeri hareket edebilir. Liflerin kesilmemesi için kısıkaç çenelerine özel bir kâğıt geçirilmiştir.

Demetin kopma dayanımı 3.2 mm. (1/8") germe uzunluğunda g/teks olarak okunur, ölçülen değer armatür levhasının orta penceresinde okunur. Dayanımla birlikte, kopma uzaması da ölçülür ve sağ taraftaki pencerede gösterilir. Uzunluk ölçme cihazı, seri halde

çalışıyorsa, kopma yükü ve kopma uzaması elektronik olarak toplanır.

Bundan sonra, pamuğun rengi ölçülür. Beyaz ve sarı için iki ölçüm aynı zamanda yapılır. Renk ölçme cihazı, seri bağlanmışsa bu ölçüm değerleri de elektronik olarak toplanır.

Son olarak; yabancı madde ve hazırlama (çırçırılama) durumu tayin edilir. Yabancı madde 6 sınıfa, hazırlama 7 sınıfa ayrılmıştır.

Son ölçüm yapıldıktan sonra, bir düğmeye basılarak, bandda bulunan değerler, elektronik olarak bir kâğıda geçirilir. Aynı zamanda kaydedicideki lâborant listeye, ilgili balya numarasını geçirir. Nümunenin konulacağı kabın numarası da listeye alınır.

Kaydedici, değerleri delikli bandda tutar, bunlar manyetik bandda geçirilebilir. Manyetik bandda 55.000 renk kombinasyonu toplanabilir, bu da yabancı madde miktarı ile birlikte, dereceyi verir. Gelecekte renk için de standardların tesbit edileceği ve pamuğun istenilen renk değerlerine ve yabancı madde miktarına göre alınıp satılacağı ileri sürülmektedir. Böylece, dereceden vazgeçilebilecektir. Bunun bilimsel değerini önemi azdır. Yabancı madde miktarı, pamuktaki eğrilmeyen kısmı göstermektedir.

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğlası Fabrikaları
HER NEVİ KİREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARI İLE DAİMA

MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMIT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve ORAN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünüz.

garantisi ile

qüvenebile. ceqiniz kablo

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
OKÇUMUSA CAD.
BANKALAR SARAYI
KARAKÖY
TEL : 44 73 07 - 49 01 37

kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...

be-ti grafik

Ayakkabı Ölçüleri Düzene Sokuluyor

Yeni bir ISO Standardının yayımlanması ile, ISO, ayakkabı ölçülerinin tek bir evrensel dizgenin kuruluşuna doğru önemli adım atmıştır. 2816 sayılı standard, «mandopoint Dizgesi» denilen bu ayakkabı ölçüleri dizgesinin temel özelliklerini ortaya koymaktadır.

Bundan sonra hazırlanacak ISO standartları, ölçü aralıkları, genişlik kodları gibi konularla bu günkü dizgelerin yerini alacak tek bir kodun yürürlüğe konulması gibi hususları ele alacaktır.

Bugün, çeşitli ülkelerde birçok ölçü dizgesi bulunmaktadır. Uluslararası ayakkabı ticaretinin genişlemesi ve turizm'in gelişmesi, bu birbirine uymayan dizgeler yüzünden bazı sorunlar doğurmaktadır.

Uluslararası uzmanların bulunduğu ISO/TC - 137 tarafından gerçekleştirilen 2816 sayılı standard, Avrupa ayakkabı temsilcilerinden kurulu bir komitenin yaptığı basit bir dizge üzerine kurulmuştur. Bu dizge, bugün şu 19 ülke tarafından resmen kabul edilmiştir: Almanya, Belçika, Bulgaristan, Çekoslovakya, Fransa, Hindistan, İngiltere, İran, İsrail, İsveç, İsviçre, Macaristan, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya, Şili, Tayland ve Türkiye.

XVIII, Yüzyılda Çavdar taneleri ölçülerine göre düzenlenen İngiliz dizgesi, «inch» (8 mm.) üçte birine eşit olan ölçü aralıklarını esas tutmuştur. Çocuk ayakkabılarının

ölçüsü 13 1/2 ye kadar uzanırken ergenlerin ölçüsü 1'den başlamak-
tır.

Kadın ayakkabıları için Amerikan ölçüsü İngiliz ölçülerinden 1 1/2 kadar büyüktür. İngiliz ölçüsüne göre 5 numara giyen bir kadın, bunun eşit ölçüsünün, Amerika'dan ithal edilenler için 6 1/2 numara olduğunu saptar. Erkek ayakkabıları için durum daha meraklıdır; Amerikan ölçüleri İngiliz ölçülerine göre ancak yarım numara farklıdır. Öte yandan, Paris'deki ölçüler dizgesi ile bir Avrupa ülkesinde uygulanan dizge, santimetrenin üçte ikilik aralığına göre düzenlenmiştir.

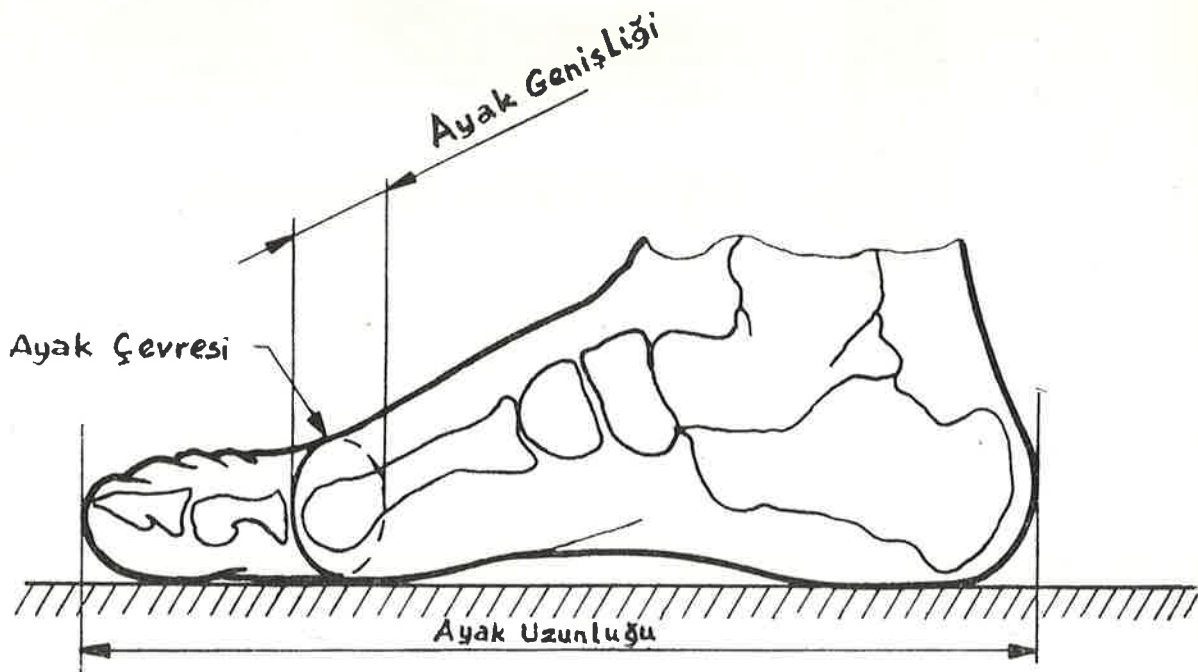
Mandopoint ölçülerinin işaretlenmesinde iki numara kullanılmaktadır. Sözcüğü, 240/95 gibi. Birinci numara boyu göstermekte ve ayakkabının giyileceği ayağın uzunluğunu mm. olarak ifade etmektedir. İkinci numara ise, genişliğin göstergesi olup ayağın uzunluğunun yüzde ifadesi olarak ayak tarağı boğumlanmasının çevre göstergesidir. Sözcüğü 240 dan 228 kadar olanların yüzdesi 95 olsun, bu takdirde, ayakkabı 240/95 olarak numaralanacak; burada 240 mm. ayak uzunluğunu ve 95 tarağın çevresini ifade edecektir. Böylece basit bir kural halinde oluşturulan ölçüler Londra, Paris, Santiago, Moskova, Bangkok veya Ankara'da bilinip kullanılacaktır.

Standard, anlam karışıklığını da ortadan kaldırmaktadır. Sözcüğü, «ayak uzunluğu», «ayak tarağı» gibi, terimler burada anılabilir.

Uluslararası standardın, asıl ilkesi ayakkabı modelcileri ile imalatçıların yanlı ve ters kullanışlarını ortadan kaldırmaktır.

Genellikle, ayakkabı ölçülerinin karmaşık bir sorun olduğunu ve bunun nereden doğduğunu bilmek gerekir. Rasyonel bir ölçüler dizgesi yalnızca ayakların uzunluğu esasına dayanmaz, ayakların genişliği de önemlidir. Burada doğrusu ayak tarağının ayak başparmağı eklem yerinden ya da en yüksek yerinden ölçülmesi ile elde edilen ayak tarağı ölçüsüdür. Bu ölçüler oldukça geniş bir gam verir: 240 mm. uzunluğundaki bir ayak için 190-290 arasında değişme görülür. Bir perakendecide belirli ölçüleri bulmak olanağı vardır ve bunun dışındakiler için özel bir satıcıya gitmek gerekir.

Ek bir takım ölçüler her dizgede zorunlu olacaktır, elbette; ancak, ayak ölçüsünü bilen bir yetişkin, dünyanın her yanında ayakkabı bulabilecektir. Bu standard, imalatçılar, perakendeciler ve alıcılar arasında hüküm süren, karmaşayı mümkün mertebe çözümleyecektir. Başka bir yararı da stoklarda rasyonel zasyonun ve uluslararası ayakkabı ticaretinin gelişmesinin, her alanda elde edilecek tasarrufla, sağlanması olacaktır.

Metrik Birimler Konusunda ANSI Tarafından Yapılan Çalışmalar

Dean MASKEVICH
ANSI Halkla İlişkiler Müdürü

ABD'nde ihtiyarı standartların değişim merkezi ve koordinasyon kurumu olarak tanınan ANSI, 1968 yılından buyana, bütün sektörler için, metrik birimlerin konusunda yardımcı olarak kabul edilmektedir. ANSI, kendi kendine, metrik dizgeye çevirim sorunlarını incelemek ve alınacak tedbirler konusunda tavsiyelerde bulunmak üzere bir komite kurmuştur.

Metrik birimler konusunda haberleşme programı da hazırlayan komite genellikle metrik dizge hakkında geniş bir kitlenin görüşünü öğrenmek üzere üyeleri arasında bir sondaj anketi düzenlendiği gibi bu çevirim ile ilgili mevzuatın bazı hükümleri hakkındaki görüşlerinin de bildirilmesini istedi. Bu anket ile ilgili sonuçlar ve bu konudaki bildirge, istek üzerine, Senato'nun Ticaret Komisyonu aracılığı ile Kongre'nin bilgisine de sunuldu.

Her ne kadar ABD'de tam bir çevirim programı kabul edilmemesine ve yasa tasarıları Kongre'nin kararını beklemelerine rağmen, halk, metrik dizgenin kabulüne yakın bir görüşe varmıştır. Bu durum, ANSI'yi «Amerika Ulusal Metrik Plânlama ve Koordinasyon Konseyi» kurma yoluna götürdü. Buna karar verilen toplantıda sanayi, hükümet, işçiler ve tüketiciler gibi geniş toplulukların da temsilcileri bulundu. Çoğunluk ANSI'nin bu konuda ayrıntılı bir program hazırlamasını kabul etti.

Konsey'in tasarısına göre, ANSI Başkanı Roy P. Trowbridge, çevirim konusunun ortaya çıkardığı sorunları çözümlenmek üzere taraf-sız bir forum yapılacağını ve teknik olduğu kadar ekonomik olan olanakları değerlendirmek için bazı kararlara varılacağını bildirdi. Ay-

rica, Ulusal Plânlama ve Koordinasyon Konseyi'nin ANSI tarafından kurulmasını ve sanayici, işçi, tüketici ve hükümet temsilcilerinden oluşmasını önerdi.

ANSI'nın ve Metrik Koordinasyon Konseyi'nin rolü hakkında, Genel Müdür Donald L. Peyton da metrik dizgeye geçişin ilk adımı olarak metrik birimlerle ilgili bütün standartların ele alınması olduğuna dikkati çekmiştir. SI ile ilgili 200 ISO rekomandasyonu ve standardı bulunduğu ve bunların ulusal Amerikan standardına temel olduğu halde daha çok standardın gerektiğini belirtmiştir. Çok geniş amaçlar karşısında, Ulusal Plânlama ve Koordinasyon Konseyi, Standard alanındaki bu noksanlığı tamamlamak ve metrik birimlere çevrilebilen bir kaosta, teknik ve ticarî durumu korumak hususunda gereken yardımı esirgememektedir.

17 Ekim 1972'de, ANSI, Yönetim Konseyi, bir «Amerikan Ulusal Metrik Konseyi» kurulması yolunda olumlu bir karara vardı. Bu Konsey, günden güne genişleyen metrik dizge konusunda bütün sektörlerle hizmet yolunda çalışma amacı ile kurulmuştur. Doğruyu söylemek gerekirse bu Konsey, ABD'nde ihtiyarı uygulanan bir dizgeyi ne koordine edebilir ne de bunu gerçekleştirebilir.

Konsey ne bunu yerleştirebilir ne de metrik birimler alanındaki ulusal yasama yetkilerini engelleyebilir. Hattâ Kongre önünde bu konudaki yasaları savunan Ulusal Büro-nun görevlerini de hafifletemez.

Amerika Ulusal Standardizasyon Enstitüsü, ABD de çok karmaşık bir durumu gösteren bu konuda enerjik bir rol oynamaktadır.

TEHLİKELİ MALLARIN ETİKETLENMESİ İÇİN İŞBİRLİĞİ YAPILACAK

Tehlikeli malların taşınması ve işlenmesi ile uğraşan uluslararası 8 örgütün (Uluslararası Hava Taşıma Birliği, Uluslararası Çalışma Örgütü, Uluslararası Karavolları Taşıma Birliği, Uluslararası Demiryolları Birliği, Uluslararası Demiryolu Taşıma Merkez Bürosu, Avrupa Ortak Pazarı, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu) temsilcileri, ISO uzmanları ile birlikte 29 Mart 1973 tarihinde Cenevre'de bir işbirliği toplantısı yaptılar.

Yıllar boyunca, tehlikeli malları etiketleme için değişik işaret ve simgeler kullanılmıştır. Mümkün olduğu kadar, üretimden en son tüketime kadar bütün aşamalandaki tehlike ya da risk tiplerini açıkça ve birbiriyle karıştırmadan belirleyen muayyen resimlerle göstermek elbette uygun olacaktır.

Bu alandaki çalışmaların böylece ahenkleştirilmesi, bütün yanlış anlaşmaları her aşamada (fabrikada, depolarda, karada, trenlerde, denizde ve havada) ortadan kaldıracaktır.

Öngörülen ideal budur.

Üretim, işleme, depolama alanlarında olduğu kadar taşımadaki durumun incelenmesinden sonra, delegeler yakın bir gelecekte, bazı ödümlerle birlikte, her alandaki simgelerin kesin olarak çözümlenmesinde görüş birliğine varılabileceğine inanmışlardır.

Etiketlerin biçim ve rengi konusunda fikir ayrılıkları bulunmakta ise de, delegeler, bütün ülkelerin aynı ve tek bir sistemi kabul edecekleri bazı olanaklar bulunabileceği görüşündedirler.

DOKÜMANLARIN STANDARDLAŞTIRILMASI İLE MİLYARLARCA DOLAR TASARRUF SAĞLANIYOR

MİLLETLERARASI STANDARDİZASYON TEŞKİLATI BU AMAÇLA «YÖNETİMDE, TİCARET ve SANAYİDE KULLANILAN DÖKÜMANLAR ve BİLGİ ELEMANLARI» TEKNİK KOMİTESİNİ KURARAK FAALİYETE GEÇİRDİ.

• Birleşik Amerika'da, uluslararası ticaret işlemleri için yılda yaklaşık olarak 828 milyon doküman kullanılmaktadır. Bu dokümanları kâğıt yapraklarına vurunca, sarfolunan kâğıt yapraklarının sayısı 6,5 milyara varmaktadır.

• Bu dokümanların, bir yıl boyunca gördükleri işlemler için, 1 Milyar adam/saat işgücü harcanmaktadır. Bu işgücü, 12.000 kişinin hayat boyu çalışmasına tekabül etmektedir.

• Toplam dokümantasyon maliyeti yılda 6,5 Milyar Doları bulmaktadır. Bu meblâğ, Birleşik Amerika'nın bir yıllık ihracat ve ithalat değerleri toplamının % 7,5'u demektir.

• Rasyonelizasyon ve standardizasyon çalışmaları sonucunda, dış ticarete kullanılan doküman tiplerinin % 60'tan fazlasının azaltılabileceği ve böylelikle kırtasiye maliyetinin de en az % 45 oranında düşürülebileceği tahmin olunmaktadır. Bu sonuca ulaşıla bildiği takdirde 3 Milyar Dolar tasarruf sağlanacaktır.

Gelir vergisi beyannameleri olsun, satınalma ve sipariş formları olsun, bu tip dokümanlar genellikle anlaşılması zor bir düzen içinde bulunmaktadır. Bu konuda uluslararası kılavuzlar bulunmadığı sürece de, gerek hükümet memurları, gerekse iş adamları ve ticaretin çeşitli kademelerinde çalışan görevliler kendilerine göre doküman tipleri yaratarak kullanacaklar ve böylelikle, ticaret hayatında karışıklar ve ekonomik kayıplar sürüp gidecektir.

Modern insanın günlük hayatını zorlaştıran bu çok ve değişik formlar, basitleştirme ve üniform hale getirme çalışmaları ile büyük

ölçüde azaltılabilir ve sonuç olarak geniş tasarruflar sağlanabilir. Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nın, ISO/TC 154 «Yönetimde, Ticaret ve Sanayide Kulla-

ISO'nun Tüketici Sorunları Teknik Komitesi (ISO/TC-73) Başkanı Antonie Thiard (Fransa), uluslararası standartların, tüketici menfaatlerinin korunmasında etkili bir araç olduğunu söylemiştir.

AFNOR'un NF şeklindeki standartlara uygunluk markası ile ilgili programı yöneten Thiard, ISO/TC-73'ün Cenevre'de yapılan son toplantısında bunları belirtmiştir. Bu toplantıya Almanya, A.B.D., Belçika, Danimarka, Fransa, Güney Afrika, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya Kanada Macaristan ve Portekiz delegeleri katılmıştır.

ISO'nun bu konudaki başlıca görevlerinden biri, tüketici örgütlerinin referans belgelerinden yararlanmak ve uluslararası ölçüde anlaşarak tüketim sorunlarından sorumlu olanlarla birlikte anlam karmaşasını ortadan kaldırmak ve konuyu anlaşılır duruma sokmaktır. Thiard, Komite'nin, bilgi etikleme ve standartlara uygunluk markaları için bir kılavuz hazırladığına da değinmiştir. Halen, deneyler yapan örgütlerin daha nesnel sonuçlara varabilmeleri ve böylece bilgileri karşılaştırabilmeleri için karşılaştırmalı deneyler kılavuzu da hazırlanmaktadır.

Thiard, ISO'nun, tüketicileri korumak üzere ilerde daha fazla çaba harcayacağına değinmiştir. Son yıllarda, ISO tarafından sokaktaki adamı ve kadını doğrudan doğruya ilgilendiren çalışmalara dönük yeni komiteler kurulması, üzerinde

nilan Dokümanlar ve Bilgi Elemanları» teknik komitesini kurarak faaliyete geçirmesinin başlıca sebebi de budur.

Yeni Teknik Komite, ilk toplantısını geçenlerde Stockholm'de yapmış ve konunun çeşitli veçheleri ile ilgili çalışmalarını yürütmek üzere şu 4 alt komiteyi kurmuştur-

- SC 1 — Terminoloji
- SC 2 — Dokümanlar
- SC 3 — Bilgi elemanları
- SC 4 — Dosyalama

Komite, temel fikir olarak, dokümanların şekil, boyut ve bilgilerin takdiminde standardlaştırılmasına çalışacak; böylelikle zamandan, paradan büyük tasarruflar sağlanmış olacaktır.

Standartlar ve Tüketiciler

durulacak konudur. Bu çalışmalar arasında, ayakkabı ölçüleri, elbise ölçüleri, mobilya, bisikletler, spor ve açık hava çalışması için malzeme dikiş makineleri sayılabilir.

Şu sırada, ISO'nun, örgütlü tüketici hareketi ile ilişkilerini bunların ihtiyaçlarını tam ve çabuk olarak çözümlemek için, sıklaştırması zorunludur. Aynı zamanda, bu örgütlerin de sorumluluklarını düşünerek standartlara önem vermesinin şart olduğunu Thiard sözlerine eklemiştir.

Delegeler, karşılaştırmalı deneylerin temel ilkelerini kapsayan çalışmaların gelişmelerini incelemişler; tüketim mallarının kullanılmasında yeteneğini ölçmek için standart yöntemler konulması ile ilgili kılavuz üzerinde çalışmalar; siyasal sorunlar, öncelik, tüketicilerle standardcılar arasında her düzeydeki ilişkiler üzerinde durmuşlar ve özellikle yemek bıçakları için standartlar üzerinde çalışmışlardır. Komite, çocuk arabaları ve pusetlerin uluslararası standardlaştırılması ile uğraşmak üzere altkomite kurulmasına da karar vermiştir.

Son olarak, 1974 de, standardcılarla tüketicileri karşı karşıya getirecek ulusal ve uluslararası özel bir forum düzenlenmesi de kabul edilmiştir. Bu toplantının, ilgililer arasındaki işbirliğinin güçlenmesine yardımcı olacağı ve ihtiyaçlarının karşılanmasında standardlaştırmanın rolü hakkında tüketicilere en iyi bilgi verme volu olacağı umut edilmektedir.

ISO, Ses Patlamalarını Ölçmeye Yarıyan Esasları Tesbit Konusunda Yeni Bir Uluslararası Standard Yayımladı

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nün yakın işbirliği ile hazırlanan bu belge, 24 ülke tarafından oy birliği ile uygun bulundu

Süperonik uçakların çıkardığı ses patlamalarını yasaklamak ya da azaltmak ISO'nun görevi değildir. Ancak, ISO, bu olayı ölçmeye yarayan esasları tesbit konusunda yeni bir uluslararası standard yayımlamıştır. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (OACI) nün yakın işbirliği ile hazırlanan bu belge, hiçbir aykırı oy olmadan 24 ülke tarafından oybirliği ile uygun bulunmuştur.

Bu tip karmaşık seslerin ölçülmesi sorunu uluslararası bir sorun olup bütün dünyada tek bir yöntem uygulanması da mantıktır. Böylece, analiz bakımından, çeşitli ülkelerde ve çeşitli uluslarca yapılan ölçmeleri karşılaştırmak ve

tamamlamak mümkün olabilecektir.

2249 sayılı standard, insanlar, binalar, hayvanlar ve sabit tesisler üzerinde «ses patlamalarının basınç etkilerini ölçme» ve bunları belirtme amacını gütmektedir.

Patlamanın yoğunluğu, uçakların yüksekliğinin durumu ile açıklanmakta fakat, yana doğru yayılması en büyük ölçüde oluşmaktadır. İsvejli aeronotik uzmanı Bo Lundberg, 2900 km/h hızla giden uçakların doğurduğu şok dalgalarının yeryüzüne 80-130 km. lik bir «son'k alan» da uçuş yörüngesinin uzunluğunca yayıldığını kabul etmektedir.

Standard, «gelen basıncın yönü», «Yerden yansıma katsayısı»

ve «patlama aralığı» gibi bazı özel terimleri vermektedir. Ayrıca ölçme donatımı, analiz ilkeleri, çevre koşulları ve mikrofon yerleştirilmesi için gereken yapılar üzerinde açıklamalar yapılmıştır.

Bu standard 43 numaralı Teknik Komite tarafından hazırlanmıştır.

Standard Almanya, A.B.D., Avusturya, Belçika, Çekoslovakya, Danimarka, Fransa, Güney Afrika, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsraill, İsveç, İsviçre, Japonya Kanada, Kuzey Kore, Macaristan, Norveç, Polonya Romanya, Rusya, Türkiye ve Yeni-Zelanda tarafından kabul edilmiştir.

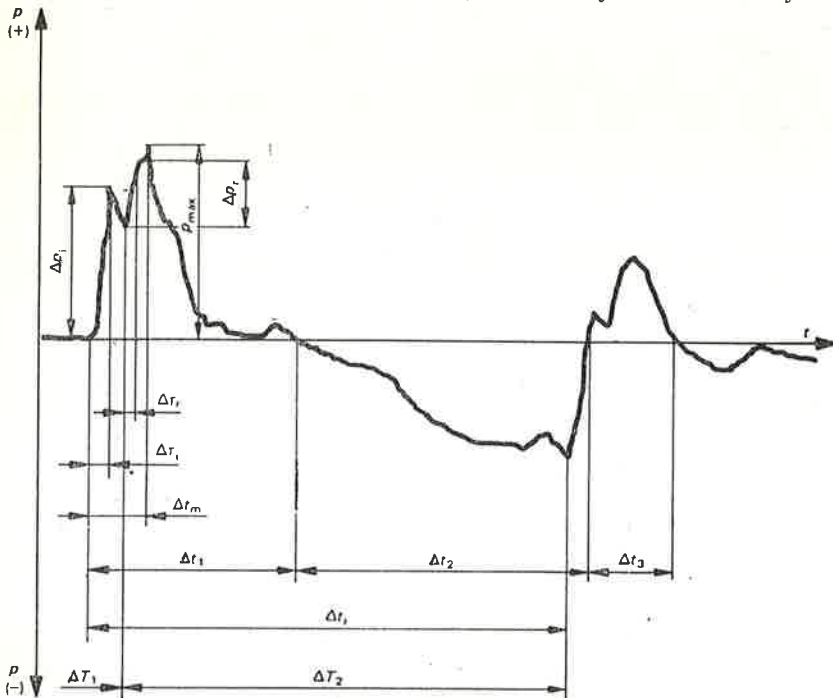
Gelişmekte olan Ükelere yardım konferansı ve ISO

ISO/ONUDI işbirliği ile, geri kalmış ülkelere yardım konusunda bir Konferans toplanması kabul edilmiştir. DEVPRO'nun 12 Mart 1973 tarihinde Cenevre'de yaptığı toplantıda son durumu üzerinde tartışılan bu girişin uygun bulunmuştur.

Konferans, 17-21 Eylül 1973 günlerinde, Meksika'nın Başkenti Mexico City'de toplanacaktır. Konferansa, ISO Üyesi ülkeler yanında üye olmayan ülkeler de katılacaktır. ISO üyesi olmayan ülkeler için, çağrı mektupları hükümetlerine gönderilecektir.

Öğrenildiğine göre, bu konferansa, standardcılar yanında sanayicilerin ticaret uzmanlarının da katılması öngörülmüştür.

Standard konusundaki yardımın ISO tarafından, uluslararası öbür örgütlerin de işbirliği ile yapılması üzerinde görüş birliğine varılmıştır.

Yer yüzünden yansıyan ses patlamasının grafik durumu

SÜRELİ YAYINLARLA İLGİLİ İKİ STANDARD

Muzaffer UYGUNER

Mart ayında toplanan TSE Teknik Kurulu, süreli yayınlarla ilgili iki standard kabul etti. Bunlardan biri, daha önce kabul edilip uygulanmaya başlanan TS. 191 **Süreli Yayınların Başlıklarının Kısaltılmasına İlişkin Kılavuz**'dur. ISO'nun 4 sayılı rekomandasyonu olan bu belge 1972 yılında gözden geçirilip genişletilmiştir. Bu nedenle, TSE de bunu dilimize çevirtmiş ve eski metnin yerine yürürlüğe koymuştur.

İkinci standard ise, yukarıda anılan standardın 1972 metninde sık sık ilgi kurulan ISO'nun 833 sayılı rekomandasyonudur. Bu da Türk standardı olarak kabul edilmiştir. **Süreli Yayın Başlıklarındaki Cinsil Adların Kısaltılmaları** adını taşıyan bu standard, aslında süreli yayınların cins adlarını ve kısaltılmalarını vermektedir. Standardda Çekce, Almanca, Danimarkaca, İngilizce, Fransızca, Macarca, İtalyanca, Romence, İspanyolca ve İsveççe cins adları verilmiş ve kısaltmaları gösterilmiştir. Mevzuat Hazırlık Grubu, bu dillere Türkçeyi de katmıştır. Katılan Türkçeler arasında anı (lar), araştırma (lar), arşiv, aylık, belge (ler) belleten bibliyografya, bülten, çeviri, dergi, derme, dizi, haftalık hatırat, gazete, koleksiyon, magazin mecmua, özet (ler), sirküler, yayın (lar), yıllık gibi cins adları bulunmaktadır.

Standard iki bölüm olup, birinci bölümde cins adlarına, ikinci bölümde ise kısaltmalara göre alfabetik dizin yer almış; hangi dil ile ilgili bulunduğu da belirtilmiştir.

Süreli Yayınların Başlıklarının Kısaltılmasına İlişkin Kılavuz, seri halinde olan ve olmayan yayınların başlıklarının kısaltılmalarını düzenlemeye yardımcı olma amacını gütmektedir. Bu kurallar, monografiler, toplantı tutanak ve raporları ile süreli olmayan yayınların başlıklarının kısaltılmasında da uygulanabilir. Konferans tutanak ve raporlarına uygulanabileceğine de değinilmiştir. Standardın bu ikinci met-

ninde, kısa ad, bileşik kelime, kaynaştırma, yazar topluluğu, topluluk adı, cinsil kelime, manografya, süreli yayın, ikincil başlık, seri halinde yayın, alt başlık, başlık, güdükleştirme gibi bazı terimlerin tanımlamaları da verilmiştir.

Standardda, tavsiyeye değer kısaltma metodunun güdükleştirme, yani bir kelimenin sonundaki en az iki olmak üzere, birbiri ardına gelen harf kümesinin kaldırılması yoluyla yapılan kısaltma olduğu belirtilmektedir. Bunun yanında kaynaştırma, yani bir kelime içindeki harflerin kaldırılması yoluyla kısaltmadan da söz edilmekte; bunun sınırlı olduğu da belirtilmektedir. Bir kelimenin bir tek harf olarak kısaltılmasını ise cins adları ile ilgili standardda varsa uygun bulmaktadır.

Kısaltmalarda, başlıktaki kelimelerin sırasına uyulmalıdır. Bunun iki istisnası olduğu belirtilmiş ve bunlar gösterilmiştir.

Tek kelimelik başlıkların kısaltılmaması gerekmektedir. Bağlaçlarla zarfların genellikle kaldırılması da öngörülmüş; başlığın ilk harfinin zarf olması halinde kısaltmada aynen bırakılması uygun bulunmuştur. «Ve» nin kullanılmasının açıklık getireceği kabul edilmiştir.

Kısaltmalarda baş harflerin büyük olması genellikle uygun bulunmuştur. Bütün harflerin büyük olabileceği de belirtilmiştir. Kısaltmalarda, iki kelime arasında nokta konulabileceği gibi aralık bırakılacağı ya da her iki şeklin uygulanabileceği kabul edilmiştir. Virgül ve öbür noktalama işaretlerinin kullanımı da kurallara bağlanmıştır. İnceleme işaretleri ile simgeler (+ gibi), kelimelerin çoğul durumu, bileşik kelimelerin yazılışı ile ilgili kurallar da örneklerle gösterilmiştir.

Standarda göre, aralarında hiçbir ilişki bulunmayan kelimeler için (industrie, indes, indigency gibi) aynı kısaltma (ind. gibi) kullanıl-

mamalıdır. Bunun yanında, aynı kelime için (sözgelisi; standard) birden çok (st. stan., st'd. veya stand. gibi) farklı kısaltma kullanılmamalıdır. Ancak, birbiriyle bağlantısı olmayan iki kelime için, bu kelimelerin bir şahıs veya ver adının bir parçası olması da sözkonusu ise, bu kurallara aykırı işlem yapılabilir. Sözgelisi «Wall Street Journal» ile «Saint Louins Quarterly» deki «street» ve «Saint» kelimeleri «st.» şeklinde kısaltılabilecektir.

Standarda göre, kısaltılmış yayının yeri de başlık kısaltmasından sonra parantez içersinde belirtilmeli ve böylece benzer başlıkların kısaltılmaları farklılaştırılmalıdır. Yayın yeri, duruma göre bir ülke, bir yönetim bölümü ya da bir kent olabilir. Yayın yeri, birbiriyle çatışan, kısaltmaların farklılaştırılmasına olanak vermiyor ya da örgüt adı tanımlamayı kolaylaştırabiliyor ise, yayının yerinin adı yerine yayımlayan örgütün kısaltılmış adı kullanılabilir.

Kısa adı veya baş harfler kümesi (TSE gibi) veya harfler kümesi oldukları gibi bırakılmalı ve büyük harflerle yazılmalıdır.

Fark belirten bir ad, numara veya harfle, birden çok bölümler ve diziler halinde bir yayın yapıldığında, bu işaretin kısaltmada yer alması gerekir. Bir bölüm bir numara veya bir harf ile belirtilmişse, bu bölüme eş düşen ikincil başlığın, ana başlığa eklenerek kısaltılması gerekli değildir.

Bir yayının, değişik baskıları için benzer kısaltmaları olursa, bu durum, parantez içinde ve başlık kısaltmasından sonra, özel bir şekilde, kısaltılarak gösterilir.

Başlıklardaki özel kişi adları kısaltılmaz. Lâtin alfabesinden başka bir alfabeyle yazılmış başlıklar, uygun bir şekilde lâtin harflerine dönüştürülür, sonra da kısaltılır.

İki standardın bir bütün oluşturduğunu bir kez daha yenilemek isteriz.

ELEKTRİK TESİSATINIZDA KALEPORSELEN EMNİYETİ

Kaleporselen'in
2 amperden
100 ampere
kadar normal ve
gecikmeli
sigorta buşonları
piyasaya
sunulmuştur

Sigorta buşonlarının
porselen ve metal
kısımlarının aynı
fabrikada imal ve montajı;

Türk ve dünya standartlarına uygun
imalât ve bunun sonucu
olan kullanım güvenliği

TÜRKİYE'DE İLK DEFA KALEPORSELEN'DE

TS 50 kapsamına giren malzemelerde

 kalite-garanti belgesi;

Batı Alman LINDNER GmbH firmasının lisansı;

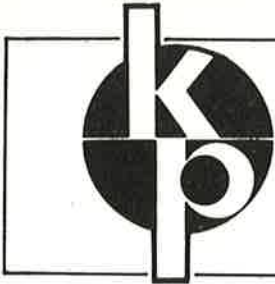
% 100 Türk sermaye ve emeği

TÜRKİYE'DE YALNIZ KALEPORSELEN'DE

KALEPORSELEN İMALÂT PROGRAMI:

- 2-100 amper arasında D tipi normal ve gecikmeli sigorta buşonları
- Kofre, duvar, mermer tablo ve hava hattı şapkalı sigortalarıyla kapakları
- Her çeşit duy ve globlar
- 6-630 amper arasında, 4 ayrı boyda NH bıçaklı takat sigortaları ve altıkları
- Elektronik merdiven otomatığı
- Çeşitli bağlantı elemanları
- Sıva üstü ve sıva altı porselen izolasyonlu anahtar-priz serisi
- Özel siparişlere göre porselen, steatit ve kullanış yerine göre çeşitli hamurlarla her türlü izolasyon malzemesi

KALEPORSELEN ELEKTROTEKNİK SANAYİİ A.Ş. MERKEZ: Karaköy Tersane Caddesi 240/6 Telefon: 49 62 50 - 49 19 90

FABRİKA: Sıfırköy, Halkalı Caddesi 170 Telefon: 73 76 72 - 73 73 79

ANKARA(İrtibat bürosu):Ambarlar Caddesi Beyaz Saray Ap. Kat 1 Sıhhiye -Telefon: 18 93 48

Standard — 97

«KAVUN» ve «KARPUZ» STANDARDLARI

Arıçtan TÖNÜK

Ziraat Yük. Müh

TSE, sıcak yaz aylarının, serinletici, iştah açıcı ve vazgeçilmez iki kardeş bostan meyvesi Kavun ve Karpuz'un da OECD ve ECE standartlarından yararlanmak suretiyle Türk Standardlarını hazırlamıştır.

Cucurbitaceae familyasından tek yıllık bir bitki olan Kavunun ana vatanı Asya olmakla beraber, bugün Avrupa ve Amerika'da çok beğenilen Kantalup kavununun ana vatanı Diyarbakır ve Van bölgesidir. Ülkemizde geniş ölçüde yetiştirilen ve tüketilen kavun ılık ve sıcak iklimlerde, derin, geçirgen, humus ve besin maddelerince zengin kumlu-tınlı topraklarda iyi yetişir. B₁, B₂, C vitaminlerince karbonhidratlar ve diğer besin maddelerince zengin olan kavun, sofralarda meyve olarak yer aldığı gibi, küçük meyvelerinden turşu kururur, dondurması yapılır ve ayrıca çekirdeklerinden Güneş ve Güneydoğu bölgelerimizde «sübye» adı verilen hoş lezzetli ve besleyici şerbeti hazırlanır. 1959 yılı istatistiklerine göre 70 716 hektarlık sahada ekimi yapılmış ve 873 397 ton mahsul alınmıştır. Başta Manisa ilimiz olmak üzere Ege, Marmara ve Trakya bölgeleri en fazla kavun yetiştiren yerlerdir. İç piyasadaki üstün nitelikli kavunlarımız vanın da iyi bir organizasyonla Orta ve Kuzey Avrupa memleketlerine, dünyanın en tatlı ve nefis kavunlarını ilk ve son turfanda olarak rahatlıkla ihraç edebilme imkânlarına sahip bulunmaktayız.

TS 1073 KAVUN (Melons) standardı altı esas bölümden ibarettir ve Milletlerarası sınıflandırma numarası UDK 635.61 dir.

— Standardın başında kavunun **Cucumis melo L.** türüne giren meyvelerden olduğu ve standardın tüketiciye taze olarak, yiyeceği durumda arz edilen kavunları kapsadığı belirtilmektedir.

— İkinci bölümde kavunlar, çeşitlere, özelliklerine göre sınıflara ve boylara ayrılmaktadır; sınıf ve boy toleransları da bu bölümde yer almaktadır.

— Piyasaya Arz bölümünde kavunların ambalajlanmasında kulla-

nılan ambalaj malzemesinin nitelikleri ve boyları ile dökme sevkیاتta araç içlerinde aranacak hususlar izah edildikten sonra ambalajlarda bulunması gereken bilgi ve işaretler anlatılmaktadır.

— Numune Alman ve Muayeneler maddesi parti tarifi ile başlanmaktadır; çeşidi, sınıfı boyları, ambalaj cins ve boyutları aynı olan ve bir defada muayeneye verilen kavunlar b' r parti olarak sayılmaktadır. Muayene için her partiden % 2 oranına kadar numune alınacağı bildirilmekte ve daha sonra ambalajların ve kavunların ne şekilde muayene edileceği izah edilmektedir.

— Çeşitli hükümler bölümünde kavunların uygun bir şekilde saklanması için alınması gereken tedbirler ve tavsiyeler yer almaktadır. Standard, Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük Hükümlerine Göre Yapılacak İşlemleri izah eden maddelerle son bulmaktadır.

Kavun gibi, Karpuz da **Cucurbitaceae** familyasından tek yıllık bir bitkidir. Toprak ve iklim istekleri kavuna benzemesi yanında, alüvyonlu topraklardan daha çok hoşlanır, bu yüzden, dere, çay ve nehir yataklarında bol ve lezzetli ürün alınır, ayrıca asitli topraklara da kavuna nazaran daha dayanıklıdır. Toprak reaksiyonu pH = 5,0 - 6,5 arasında olan yerlerde yetiştirilebilir. Bugün memleketimizin pek çok il'nde tatlı ve sulu karpuz çeşitleri yetiştirilmektedir. Dicle kenarında, Diyarbakır civarında 40-50 kg. lık karpuzlar elde olunmaktadır. 1959 yılı istatistiklerine göre 98.257 hektar arazide ekimi yapılmakta ve 1.236.161 ton ürün alınmaktadır. Karpuzdan meyve olarak yenmesi yanında, turşu, şurup, kalın kabuklarından reçel ve şekerleme yapılmaktadır. Ayrıca Arap memleketlerinde, çekirdekleri kavru olarak yenildiğinden, son senelerde bu ülkelere çok miktarda karpuz çekirdeği ihraç edilmiştir.

TS 1132 KARPUZ (Watermelons) standardı da altı esas bölümden oluşmaktadır. Milletlerarası sınıflandırma numarası UDK 635.61 dir.

— Standard, karpuzun tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numuna alma ve muayenelerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dair olduğu belirtilerek, başlanmaktadır.

— Sınıflandırma ve özellikler bölümünde, önce başlıca karpuz çeşitleri verilmekte, daha sonra karpuzlar ağırlıklarına göre dört boya ayrılmakta ve özelliklere göre de iki kalite sınıfı sayılmaktadır. Toleranslar da bu bölüm içinde yer almaktadır.

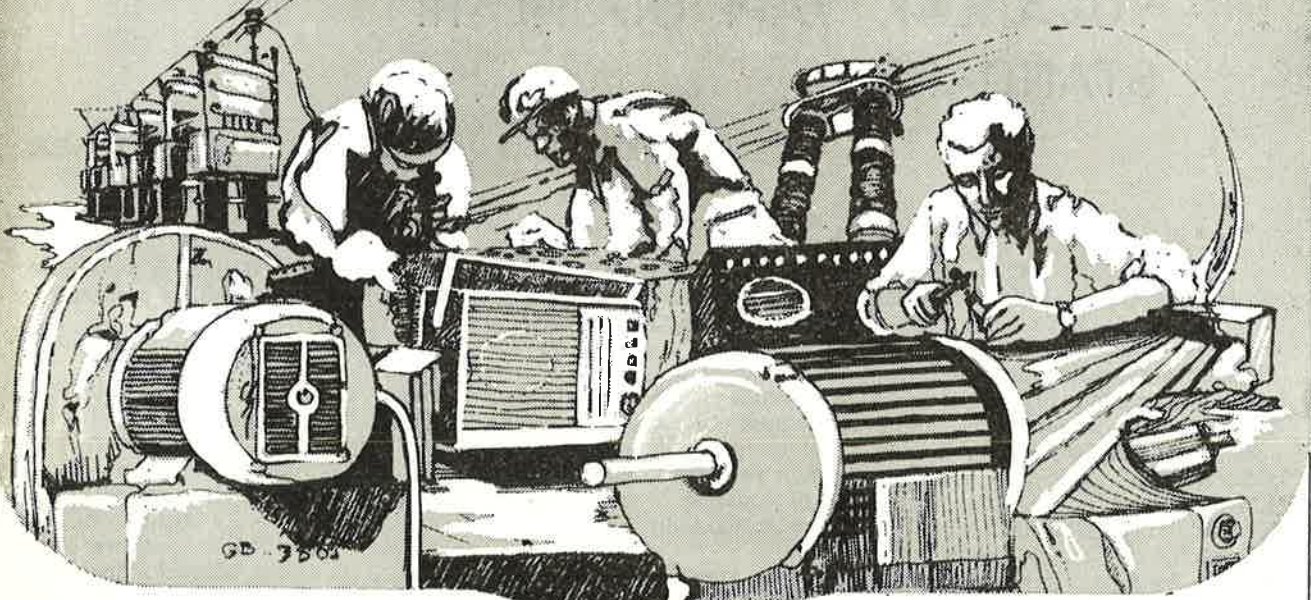
— Üçüncü bölüm piyasaya arz ile ilgili hususlara ayrılmıştır ve bir örneklik ile başlanmaktadır. Daha sonra karpuzların temiz, yeni ve insan sağlığına zarar vermeyen, 80 X 120 veya 100 X 120 cm. boyutlarındaki paletlere uyacak büyüklükteki ambalajlara konularak piyasaya arz edileceği belirtilmektedir. Ambalajlarda bulunması gereken bilgi ve işaretler de bu kısımda izah edilmektedir.

— Numune Alma ve Muayeneler maddesinde, parti tarifi yapıldıktan sonra, her partiden alınacak olan ambalaj miktarı ile bu ambalajların ve meyvelerin ne şekilde muayene edileceği anlatılmaktadır.

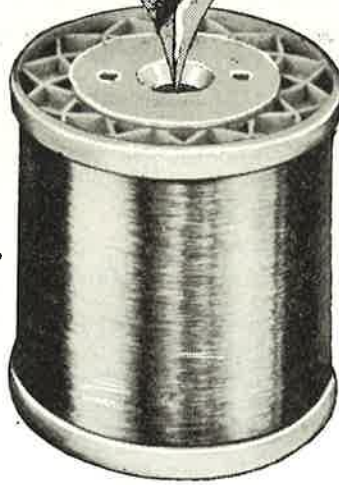
— Standardın beşinci bölümünde, karpuzların uygun şekilde depolanması ve muhafazası için alınması gerekli tedbirler ve tavsiyelere yer verilmiştir. Standard, Türk Standardlarının uygulanması hakkında tüzük hükümlerine göre yapılacak işlemleri anlatan maddelerle son bulmaktadır. Bu arada malın standarda uygun çıkması halinde adı geçen tüzük gereğince verilecek olan denetleme belgesinin geçerlik süresi de 7 gün olarak tesbit edilmektedir.

TSE Ziraat Hazırlık Grubunun, OECD ve ECE standartlarından, çok yoğun b' r çalışma sonucu hazırladığı, sebze ve meyve standartlarına yenilerinin eklenmesini memnunkla karşılıyor, en kısa sürede ihracattada uygulama alanına konulmak suretiyle bu ürünlerimizin de değeri üzerinden ihraç edilmelerinin sağlanmasını temenni ederek, memleketimiz için yararlı olmalarını diliyoruz.

Emaye tel gerektiren
Her işe uygun
TSE garantili bir KAVEL
emaye bobin teli vardır !

Transformatörlerde,
elektrik motorlarında,
balastlarda, telefon
santrallarının rölelerinde,
radyo ve elektronik
cihazlarda, büyük
bir çoğunluk tercihan

KAVEL emaye bobin
tellerini kullanmaktadır.
KAVEL emaye bobin
tellerinin kalitesi, Türk
Standartları Enstitüsü'nün
Kalite Belgesi ile
tescil edilmiştir.

KABLO VE ELEKTRİK MALZEMESİ A.Ş. İSTİNYE - İSTANBUL TEL: 63 34 00

ADMAR

YENİ Standardlar

- I -

İĞNE YAPRAKLI YUVARLAK YAPI ODUNLARI STANDARDI

Dr. Rahmi TOKER
Orman Yük. Müh.

TSE'nin 1972 - 1973 çalışma programında yer alan «Yuvarlak Yapı Odunları» adlı standard konusu, Ormancılık — Orman Ürünleri Hazırlık Grubunca standard tasarısı haline getirilmiştir. Bu tasarı, resmi ve özel kuruluşların mütaalaası alındıktan sonra, yapılan çeşitli işlemler sonucunda son şeklini almış ve n'hayet TSE Teknik Kurulu'nun 7.3.1973 tarihinde yaptığı toplantıda Türk Standardları dizisine katılması kabul edilmiştir.

Memleketimizde köylerde ve şehirlerimizin önemli bir kısmında, binalar yuvarlak odunlardan yapıldığı g'bi, bu odunlara beton ve taş yapıların yapımı sırasında dikme ve iskele elemanları olarak önemli bir yer verilmektedir. Mal ve can emniyetinin önemli olduğu bu yerlerde kullanılan yuvarlak odunların teknik özellikleri şimdiye kadar gelenek ve tecrübelerle göre tesbit ediliyordu, statik hesaplara esas olacak olan açık ve seçik özellikler teknik bir yasa halinde tesbit edilmemişti veya bu amaçla başka ülkelerin norm ve standartlarından yararlanılıyordu. Bu nedenle standardın büyük bir boşluğu dolduracağı kanısındayız.

Standardın konusunu, iğne yapraklı yapı odunlarının tarifi, standard ile ilgili tarifler, sınıfları, özellikleri, numune alma, muayene ve deney metodları, piyasaya arz şekilleri oluşturmaktadır. İğne yapraklı yuvarlak yapı odunu «İğne yapraklı ağaç cinslerinin gövdele-

rinden elde edilen ve yapıda taşıyıcı olarak kullanılmaya elverişli doğal yuvarlak odundur.» diye tarif edilmektedir.

Standard, TS 647 deki emniyet gerilemelerini karşılayan yuvarlak yapı odunlarını kapsamakta, özel amaçlı yerlerde kullanılan iğne yapraklı yuvarlak yapı odunlarını kapsamamaktadır.

İğne yapraklı yuvarlak yapı odunları, ağaç cinslerine göre, çam, köknar, ladin ve sedir olmak üzere dört çeşite, özelliklerine göre üç sınıfa, korunma durumlarına göre korunmuş ve korunmamış olarak iki tipe ayrılmaktadır.

Boylar, kısa, normal, uzun ve çok uzun olmak üzere dört; çaplar, çok ince, ince orta kalın ve çok kalın olmak üzere beş grupta toplanmaktadır.

Rutubet miktarları, % 30 — % 35 olarak tesbit edilmektedir.

Sınıf özellikleri renklenme, çatlak, böcek deliği ökseotu deliği, cürüklük, vıllık halka genişliği, budak, eğrilik durumlarına göre sınırlandırılmaktadır.

Birim hacim ağırlıklarının ağaç cinsleri ve birinci sınıf odun için ne kadar olacağı belirtilmektedir.

Numune alma maddesinde, numunenin partiden sayıca % 1 oranında gelişi güzel alınacağı, numu-

ne sayısının 10 dan az ve 20 den çok olmayacağı açıklanmaktadır.

Muayene ve deneyler bölümünde, gözle muayenede, nelere dikkat edileceği, ölçme maddesinde boyutlarla görünüş özellikleri ile ilgili ölçmelerin TS 52 ye göre yapılacağı, koruma özelliklerinin ise TS 345'e göre deneyden geçirilecekleri ifade edilmektedir. Rutubet miktarı elektrikli ve iğneli rutubet ölçme aleti ile tesbit edilmektedir. Birim hacim ağırlıkları ise TS 53'e göre bulunmaktadır.

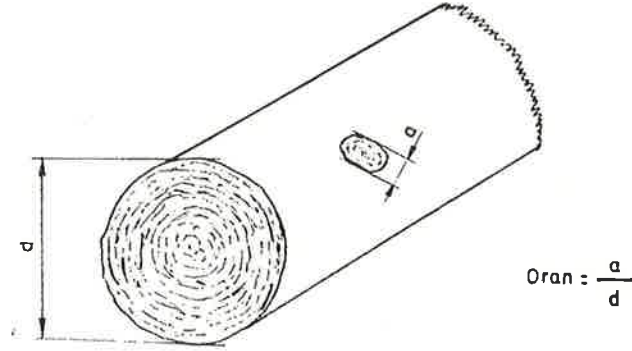
Muayene raporunda muayene veya deneyi yapan laboratuvar ile deneyi yapanın adının, odunların uzunluğunun, rutubet miktarının, korunmuş ise empenye maddesi adının, standarda uymayan numune sayısının gösterileceği önerilmektedir.

Piyasaya arz kısmında ise, odunlara firmanın teşilli markasının, TM işaretinin, TS numarasının, sınıfının, orta çapın işaretleneceği belirtilmektedir. Partilerin ve istiflerinin nasıl yapılacağı ve istiflerin nasıl işaretleneceği açıklanmaktadır.

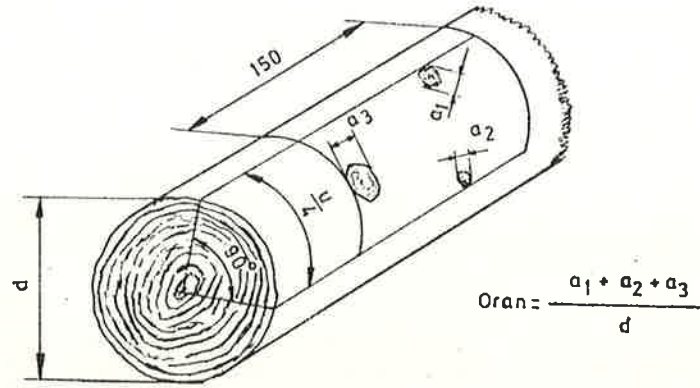
Çeşitli hükümlerde standarda uygunluk beyannamesinin verileceği zorunluğu söz konusu edildikten sonra ihraç edilmeleri halinde hangi işaretlerin nasıl konulabileceği tesbit edilmektedir.

Standardın ilgililere yararlı olmasını dileriz.

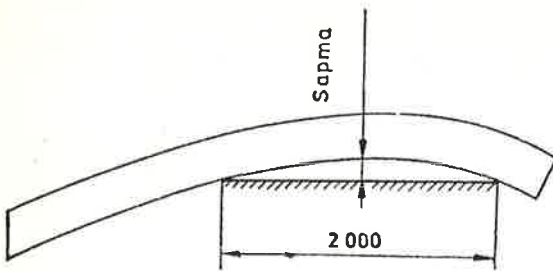
Ölçüler mm dir

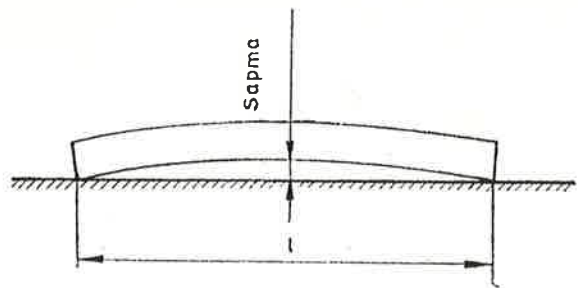
ŞEKİL - 1

ŞEKİL - 2

ŞEKİL - 3

ŞEKİL - 4

Resmî Yazıların Düzenlenmesi

Emin RECEPOĞLU

Osmanlılar döneminde «Resmî Kitabet» denilen ve resmî dairelerin yazışmalarının nasıl yapılacağını belirten hususlar disiplin altında bulunuyordu. Yazıların başlıkları, hitapları b'ir büyüklük sıralamasına tabi tutulmuştu. Bir takım «el-kap» saptanmış ve bunlardan hangisinin kim için kullanılacağı sıkı kurallara bağlanmıştı.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, resmî yazışmalar için yeni bazı kuralların getirildiğini görüyoruz. Bu kurallar da çeşitli tarihlerde yeni durumlara uydurularak uygulanagelmıştır. Başbakanlığın talimatları yanında Bakanlıkların da kendi yapılarına uvacak yazışma kuralları koydukları bilinmektedir.

Başbakanlık en son olarak 13.10.1971 tarihli «Resmî Yazışmalara Ait Talimat»ı bütün resmî örgütlere göndermiştir. Bu talimat'ı da:

1 — Resmî yazılarda kullanılacak kâğıtların boyutları ve yazılış biçimi,

2 — İfade biçimi,

3 — Yazı ve sayılar,

4 — Çıkarılacak kopya sayısı,

5 — Resmî yazıların biçimi,

a) Başlık (gönderen makam, dosya numarası, tarih, konu, adres, ilgiler)

b) Metin

c) Son kısım (imza bloku, paraf, ekler, onay bloku)

6 — Diğer hususlar (gizlilik derecesi, sayfa ve kopya numarası, ivedilik)

7 — Telgraf ve şifreler,

8 — Zarflama ve postalama,

9 — Dosyalama,

konuları ayrıntılı olarak verilmiştir. Ayrıca b'ir sayfa düzenini gösteren örnek de eklenmiştir.

Bu talimat esas alınarak bazı Bakanlıklarca daha geniş kapsamlı ve ayrıntılı kurallar saptanması yoluna gidilmiştir. «İmar ve İskân Bakanlığı Yazışmaları İçin El Kitabı» bu arada sayılabilir.

TSE, İş Yazılarının Düzenlenmesi standardını hazırlarken, aynı alt komiteye resmî yazışmalarla ilgili b'ir standardın hazırlanmasını yararlı bulmuş ve bu çalışmalar sonunda Resmî Yazıların Düzenlenmesi standardı ortaya çıkmıştır.

Bakanlıklarla resmî kuruluşların görüşleri alınarak olgunlaştırılan standardda, herşeyden önce terimlerin standardlaştırılması esas tutulmuş ve tanımları da yapılarak konuya ilişkin terimler verilmiştir. 34 terim böylece standardlaştırılmıştır. Standarda göre, resmî yazı, «T.C. resmî dairelerince haberleşme amacıyla yazılan yazıdır». Standard, yazı makinası ile yazılan resmî yazılarla telgrafların biçim yönünden birlik ve benzerlik göstermesi için gereken düzenini kapsar; iş yazıları ile el ve yazı makinası ile yazılan özel mektupların düzenini kapsamamaktadır.

Resmî yazılarda kullanılacak kâğıtların boyutları da TS 506'ya ilgi kurularak belirtilmiştir. Zarflarla ilgili olarak da TS 927 ilgi gösterilmiş zarfların üzerlerinin yazılması konusunda ise TS 928 anılmıştır.

Standardda büyük boy kâğıtlara yazılan yazılar esas alınmış ve yarım boy kâğıtlara yazılanlarda bunlara göre özel hükümler getirilerek düzenlenmiştir. Yazılar yanında zarflar ile telgraflar da standardda yer almıştır.

Yazılarda önce, yazıların bölümlerinin yatay ve dikey konumu üzerinde durulmuş; bu arada başlık, sayı, tarih, konu özeti, adres, hitap, ilgi, ilgilinin dikkatine, paragraf, metin, imza bölümü, ek, not, dağıtım için, bilgi için, paraf, gizlilik derecesi, sayfa numarası, devam işareti, tasdik bloku, ivedilik derecesi, boşlukların düzenlenmesi gibi önemli hususların yatay ve dikey konumları ve yerleri belirtilmiştir. Böylece, resmî yazılarda neyin nerede olduğunu anlamak ve izlemek kolaylaşmıştır.

Bu konum düzenlenirken Başbakanlığın yukarıda anılan «Talimat'ı gözönünde tutulmuştur. Bu arada daktilografi tekniği de gözden irak bulundurulmamıştır. Sözleşme; bu nedenle, (./.) şeklinde olan devam işareti (...) şeklinde kabul edilmiştir.

Standard olgunlaştırılırken gelen görüşler arasında paraf üzerinde fazlaca durulduğu görülmüştür. Bu nedenle, yanlış anlamaları ortadan kaldırmak üzere 1,16 maddeye, «Bu paraf, el ile atılan ve imzanın kısaltılmasından ayrı olup el ile parafın nasıl ve nereye konulacağı her kurumca ayrıca düzenlenebilir» cümlesi eklenmiştir. Bununla ilgili bir görüş de, paraflarda el ile paraf edenin ad ve soyadlarının belirtilmesi şeklinde olmuştur. Bu konuda, resmî dairelerde yetkililerin imza ve paraf örnekleri bir dosyada saklandığından bir hüküm konulmaması uygun bulunmuştur.

Standardın teknik ayrıntılarına girilmesinde bir yarar görülmemiştir. Okullarda ders olarak okutulan bu konunun resmî dairelerde de standarda uyan bir uygulama içine alınması düşünülebilir.

çağ YTONG çağ

GELENEKSEL MALZEMELER YERİNE

ARTIK SİZ DE **YTONG**

"çatı ve duvar elemanları,, kullanınız

YTONG ZAMAN VE EKONOMİ SAĞLAR

bilgili, tecrübeli
bir ekip çalışmasından
ve modern malzemeden
yararlanmak istiyorsanız
prospektüs ve referans listelerimizi
merkezimizden veya yetkili satıcılarımızdan isteyiniz

ENDÜSTRİ
YAPILARINA AİT
PROSPEKTÜS VE
REFERANS LİSTELERİNİN
GÖNDERİLMESİNİ RICA.

İsim:
Adres:

TÜRK YTONG SANAYİ A.Ş. FINDIKLI-İSTANBUL. Telefon: 454118 ★

Gelişen İmalât Sanayiine TSE'nin Katkısı

Kemal TAN

Türk Standardları Enstitüsü, bir yandan standardı ve bu standardlara uygun deneylerin yapılabilmesine yeterli laboratuvarları hazırlarken, diğer yandan da imalatını, Türk Standardlarındaki özellikler seviyesine yükseltebilen ve aynı özellikte sürdürebilenlerle iş birliğine koşturmaktadır.

Enstitünün bu işbirliği, yüksek seviyeli imalat üzerinde TSE markasının vurulmasını sağlayan marka anlaşması ile başlamakta ve bu markayı taşıyan malların Türk Standardlarına uygunluğunu bütün kullanıcılara ve Dünyaya karşı garanti etmesi şeklinde devam etmektedir.

Enstitü, sanayicimizin bu kabul müracaatlarını geleneksel olarak iyi niyet ve yanyana bulunmanın kıvancı ile karşılamakta ve imalatın yüksek seviyeli olmasına veya tutulmasına, her iyi niyetli imalatçı ile birlikte uğraşıya girişmektedir.

Bu iyi niyetin bir örneğini, son zamanlarda bir ütü imalatçısının marka anlaşması için yapmış olduğu müracaatı üzerine, Enstitünün izlediği yolu sizlere bir örnek olarak açıklamakla yetinilecektir.

Ütü imalatçımız büyük bir iyi niyetle, imal ettiği ütüsünün Türk Standardlarına uygun düzeye ulaştığına inanarak gerekli müracaatını yapmış, Enstitü yetkili organları da, iş yerine giderek usulüne uygun örnekleri alıp mühürledikten sonra, Enstitü Elektrik Laboratuvarına muayene ve deney için göndermişlerdir.

Laboratuvar, ütü üzerinde TS 71'e uygun muayene ve deneyleri yaparak ütülerin yalıtkanlık yönünden yeterli özellikte bulunmadığını ve standardının düşük olduğunu, görmüştür. Bunun üzerine standarda uygun olmayan bu numune ütülerin neden uygun olmadığı üzerinde durulmuş ve deneyler sırasında olduğu gibi ütü numuneleri bir süre ısıtılarak bekletildikten sonra deneylerin tekrarlanması yönüne gidilmiştir. Ütü direncinin ısınması ile yalıtkanındaki rutubetin uçması sonucunda yalıtkanlık direncinin yükseldiği ve yalıtkanlık deneyinde de standarda uygun duruma geldiği, büyük bir memnurlukla görülmüştür.

Bu olaydan sonra ütü imalatçısı ile görüşülmüş ve standarda uygunsuzluğun nedenleri açıklanarak bunun giderilmesi için imalat sırasında yapılacak işlem, prensip olarak belirlendiğinden, ütü imalatçısı bunu sağlayacak imalat metodlarındaki değişikliğe yöneltmiştir. İmalatçımız ütü yalıtkanının kurutulmasını ve rutubet almamasını sağlayacak yeni ve ilave tesisler kurarak, imalatını standarda uygun duruma getirmiştir.

Bu sonucu Enstitüye bildirir bildirmez, Enstitü'nün yetkili elemanları tekrar fabrikayı ziyaret etmişler ve yapılan yeni tesisleri incelemişler, yine usulüne uygun olarak ayırdıkları numuneleri Enstitü'nün Laboratuvarlarına yeniden göndermişlerdir.

Bu kez bütün deneylerde uygun sonuç sağlayan imalata TSE markasını kullanma izni verilmiş ve bu markayı taşıyan mallar ile Enstitü de imalatçısı kadar kıvanç duymaya hak kazanmıştır.

İmalatçısı ve sanayicileri ile böylesine yanyana olmağa istekli ve tarafsız bir Enstitü, bilmem düşünülebilir mi? Düşünemiyor iseniz, Türk Standardları Enstitüsü'ni ziyaret etmeniz, sizlere bunu canlı olarak göstermeye yetiyecektir.

Bir yandan Müsterek Pazar'a giren ülkelerden bulunmakta, di-

ğer yandan da yeni sanayileşen bir ülke olarak anılmakta olan Ülkemizdeki çeşitli sanayimizin, diğer ortak ülkelerle boy ölçüşebilmesi, mamullerinin hem yüksek kaliteli olmasına hem de fiyatlarının düşmesine bağlı olduğunu bilmeyen imalatçı ve sanayicimiz bulunmasa gerektir.

Mamullerde kalitenin yükselmesi, ileri ülkeler standartları seviyesinde imalat yapılması ile mümkün olduğu gibi bunu, «benim malım standarda uygundur.» şeklinde, şeyhin kerameti kendinden menkul metodlarla sağlamak mümkün değildir. Buna kendimiz inansak bile, alıcıyı ve hele bu işten çok iyi anlayanları inandırmak, mümkün olmadığından, tarafsız ve yetkili bir şahidin, hem de gerekli kontrolleri yaparak, bu malın standarda uygunluğunu belirtmesi, buna şahadet etmesi, hattâ gerektiğinde garanti vermesi zorunlu bulunmaktadır.

İmalatçılarımızın yanıbaşında ve onlarla birlikte bulunmayı isteyen Türk Standardları Enstitüsü, Milletlerarası Standard Organizasyonu olan ISO'nun da itibarlı bir üyesi olarak, sanayicimizin bu itibar ve amacını sağlamak yolundadır. Bu yoldaki çabalarımızda sanayicimizin bizi en iyi anlayacağına ve bizimle birlikte olacağına güveniyor ve inanıyoruz.

TÜRKİYE TİCARET ODALARI, SANAYİ ODALARI VE TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ'NİN YAYIN ORGANI

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Dünya'da ve Türkiye'de cereyan eden ekonomik olayları ve bunların neticelerini en doğru şekilde aktettiren gazetedir

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'NE

ABONE OLUNUZ.

Müracaat Adresi :

Atatürk Bulvarı No. 149, Bakanlıklar - ANKARA

Standard — 94

TÜRKKABLO 10 YILINDA

Bir sanayi kuruluşunun hayatında on yıl pek önemli bir süre olmasa gerek. Asıl mesele bu sürenin gerektiği gibi değerlendirilmiş olmasında.

İşte 1963 yılında Türkiye'nin enerji nakil hattı

ihtiyacını karşılamak için kurulan

TÜRKKABLO, ilk on yılını başarı ile değerlendiren, Türk sanayinin güçlü ve dinamik kuruluşlarından biri haline geldi bugün.

Dünyada diğer iletkenlerin yerini alan alüminyum iletkenlerin Türkiye'de ilk defa imali ve geliştirilmesi, Kâğıt izoleli, kurşun kılıflı eski telefon kablolarının yerine geçen plastik izoleli

modern telefon kablolarının ilk yerli imalatı.

İnşaat, otomotiv ve diğer imalat sanayiinde kullanılan alüminyum profillerle, iletken ve kablolar

için kaliteli ek malzemesi imalatı. Yabancı ülkelere telefon kablosu ihracatı.

TÜRKKABLO'nun 10 yılda başardıkları bunlar!

Son bir eseri daha var. Türkiye'nin artan telefon kablosu ihtiyacını karşılayacak, en son otomatik makinalarla donatılmış, yepyeni bir telefon kablo fabrikası.

İşte TÜRKKABLO'ya 10. yıl mutluluğunu veren eserler.

TÜRKKABLO A.O.

Merkez : Gültüştü Cad. 69 Taksim-İSTANBUL
Telefon: 45 52 38 - 39 Teleks: 266-İSTANBUL
Fabrika: İZMİT

ADMAR

Admar — 73273 (93)

cihazlarla ölçmedeki kadar sıhhatla tesbit edemediğinden, iplikhaneler çok kez, gerekenden daha iyi ve dolayısıyla daha pahalı pamuk satın alır.

Bir çok iplikhaneler pamuğu geleneksel usullere göre mübayaaderler ve belirli bir amaç için pamuğun seçilmesinde, yavaş çalışan cihazlar kullanılır Burlington Industries'de durum farklıdır. Burada, 2 serî Motion Control bandı vardır. Hergün 8 saatlik çalışma rejimine göre yılda ortalama 690.000 balya pamuk denenir. Bu tesis, 3 yıldanberi kullanılmakta olduğundan, deneme devresini atlatmış sayılabilir. Firma, yabancıların bu tesisi görmesine müsaade etmediği için, bundan ekonomik fayda sağladığı kanısına varılmaktadır.

Kaliforniya'da Calcot firmasında, 4 serî Motion Control bandı vardır. Burada pamuğun renginin ekspertizdekine nazaran daha duyarlı tesbit edildiği anlaşılmaktadır. Yabancı madde gözle tesbit edilmekte ve ölçülen renk değeri ile birlikte derece tayinine mesnet teşkil etmektedir. Burada da yabancı madde miktarını, yetmiş işçiler tesbit etmektedir.

Serî bandın işletme masrafı düştür. 2 Serî bandda 18 işçi, 1 serî bandda 10 işçi çalışır.

Muayene edilecek pamuk nümunelerini getiren ve deneyler sonunda bunları taşıyanlar dışındakilerin hepsi kadın işçidir. Nümunenin deney bandına konulması da kadın işçi tarafından yapılır. Yabancı madde tesbiti yapan kadınlar, eksper kabul edilebilir. Bunlardan bazıları 500.000 balvada yabancı madde tesbit etmiştir.

Serî bandın temini kaç mal olmaktadır? Günde 8 saatlik mesai ile (öğle paydosu 40 dakika) 2 bandda saatla 180 balya denenir. Balya başına masraf 10.9 Centtir. Bu miktar, pamuğun iki baskülde tartılmasındaki farktan azdır. Tek bir bandda masraf balya başına 12.1 Centtir (fark, 2 bandda 1 işçinin, deneylerden sonra pamukları tek başına toplayıp, ambalaj yapılmasındandır). Pamuk ambarından nümunelerin alınıp getirilmesi de 2 band için 1 kişi tarafından yapılabilir.

Komple bir band, 60.000 \$ dir. Amortisman 10 yıl kabul edilir. Bakım masrafları, her band için yılda 6250 \$ dan fazla değildir. Amortisman ve bakım masrafları, balya başına 1.8\$ dır. Tedarik masrafı yüksek olmasına mukabil, maliyet, balya başına 13.9 ¢ olmaktadır.

Burada, serî bandı neden daha fazla firmanın kullanmadığı soru-

nu akla gelebilir. İlk; böyle bir tesisin bulunduğunu bilen azdır. İkinci; bu konuda edinilen tecrübelerden aydınlatıcı bilgi verilememektedir. Aynı zamanda pamuk alımında, alışkanlık ve gelenekler büyük rol oynamaktadır. Pamuk ekonomisinde cihazlar, bazıları için tedirgin edici etki yapar. Gerçekten, iplikhanelerin verimli çalışması için ve rekabet karşısında, ölçüm esası avantaj sağlamaktadır. Ancak, yeni bir metodun pratiğe geçmesi, yukarıda değinilen nedenlerle 10-15 yıl sürmektedir.

Pamuğun ölçüm yolu ile alınması ihtiyacı, İplik İşletme Şefliği ve İplikhanenin teknik personelinin gelmelidir. İşletme Şefliğinin bugünkünden daha çok teknik personelle işbirliği yapması gerekmektedir. Pamuk ticaretinde, bazı istisnalar bir tarafa bırakılırsa, eski alışkanlıkların devamı stenir.

Pamukta bugünkü fiyat tekevvünü esasları yenilenmeye muhtaç görülmektedir. Derece, yani yabancı madde, renk ile karakter ve stapel, piyasadaki pamuk ve iplikhane için gerçek değerleri vansıtmamaktadır. Bu bakımdan, pamuğun ölçümüne dayanan özelliklerine göre, yeni bir fiyat sistemine ihtiyaç vardır. Halen renge fazla ağırlık veril-

mektedir. Ezme sonucu yabancı maddenin önemi azalmıştır. Eğirme ve sonraki işlemlerde, daima pamuğun ölçülen özellikleri gözönünde tutulmalıdır.

Serî bandın imalatçı firma ve görünürde Burlington ve Calcot Firmalarının isteklerine uygun olduğu görüşü ifade edilmektedir. Diğer firmalar farklı görüşte olabilir. Bununla beraber, bu sistemin zamanla gelişmesi beklenebilir.

Bandı oluşturan cihazlara geçmeden önce, bandın ayarlanmasına değinelim:

Her sabah, ölçümlere başlanmazdan önce, özellikleri bilinen 4 pamuk standardı ile banddaki cihazlarda ölçmeler yapılır. Ögiden sonra ve çalışma süresince 2 nümuneye, 2 pamuk standardı ile ayarlanır.

Cihazlar dikkatle ayarlanır. Buna psikolojik bakımdan da lüzum görüldüğü anlaşılmaktadır. Cihazlara güvenirlilik bakımından, her sabah tek bir kontrol ölçümü yeterlidir.

1970-71 sezonunda 250.000 balının ölçülmesinde, yalnız 2 kez önemsiz düzeltmelere ihtiyaç duyulmuş, aynı süre içinde tesis yalnız 2 saat kadar devre dışı kalmıştır.

(Devamı: 27. Sayfada)

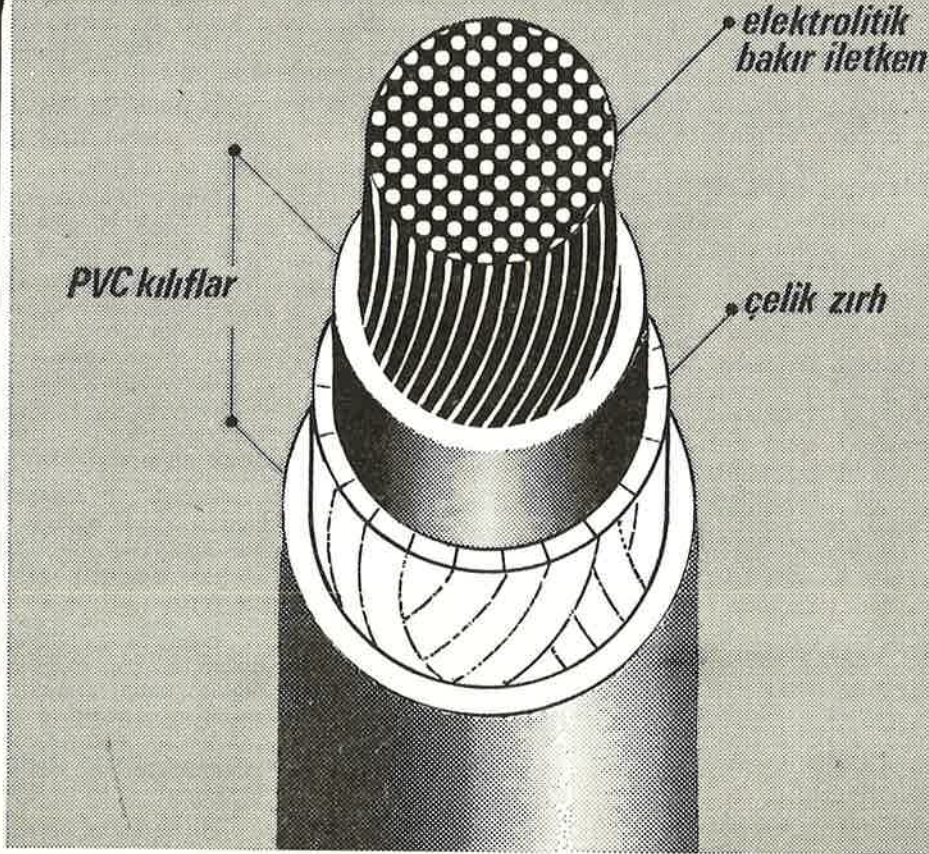
*** imalât**

*** iç ve dış ticaret**

Büro: Tünel cad. 38 Kut Han A-2
Karaköy - İSTANBUL
Tel: 440916 - 495789

TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

enerji naklinde
TECRÜBE • GÜVEN • YÜKSEK VERİM

DEĞİŞİK TİP VE KESİTLERDE

- TESİSAT KABLOLARI
- YERALTI KABLOLARI
- TELEFON KABLOLARI

Merkez: Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - İST. - Telf.: 44 24 52 - 49 35 35

Fabrika: Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - İST. - Telf.: 21 76 22

YILMAZ KABLO

AJANSTEK

Ajanstek — 73/39 (91)

Pamuğun Seri Deney Bandı

Hazırlayan :

Ferit ÖZGİRGİN

TSE Tekstil Hazırlık Grubu Bşk.

Dergimiz'n 1970 Mayıs sayısında; pamuğun ölçüm değerlerine dayanan objektif değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Bu kere, bu konudaki gelişmeleri ele alan 1972 Bremen Uluslararası Pamuk Muayene Konferansında verilen bir tebliğe değinilecektir. (*)

Bu yazıda yeralan seri deney bandının, proto tipi 4 yıl denenmiş ve bu sırada 2.328.000 balya pamuk muayene edilmiştir.

Tesis Motion Control Inc. tarafından geliştirilmiş, Plain Cotton Cooperative Association, Lubbock, Teksas'da denenmiştir.

İlk ölçmelere 1965-66 sezonunda başlanmış, 4 yıllık ilk denemelerde, banddaki uzunluk ölçme cihazında ve eksper tarafından tesbit edilen lif uzunlukları karşılaştırılmıştır.

Bir sezon boyunca eksper, deney bandı çıkışında, uzunluk, yabancı madde ve çirçirlama derecesini değerlendirmiştir. Bunun sonunda, eksperin cihaz kadar seri çalışmadığı ve cihazdaki ölçümler'n daha duyarlı olduğu anlaşılmıştır.

Bu kıyaslamada, aynı pamuk, farklı parti numaraları altında da muayene edilmiştir.

Aynı balyada eksperin bulduğu değerlerin farkları, ölçülenlerden

daha büyük bulunmuştur. Eksper, renk ve lif uzunluğunu tesbit edebilmekte, ancak bunu cihaz kadar duyarlı yapamamaktadır. Bundan başka, eksperin, pamuğun bazı özelliklerini tesbiti sınırlıdır.

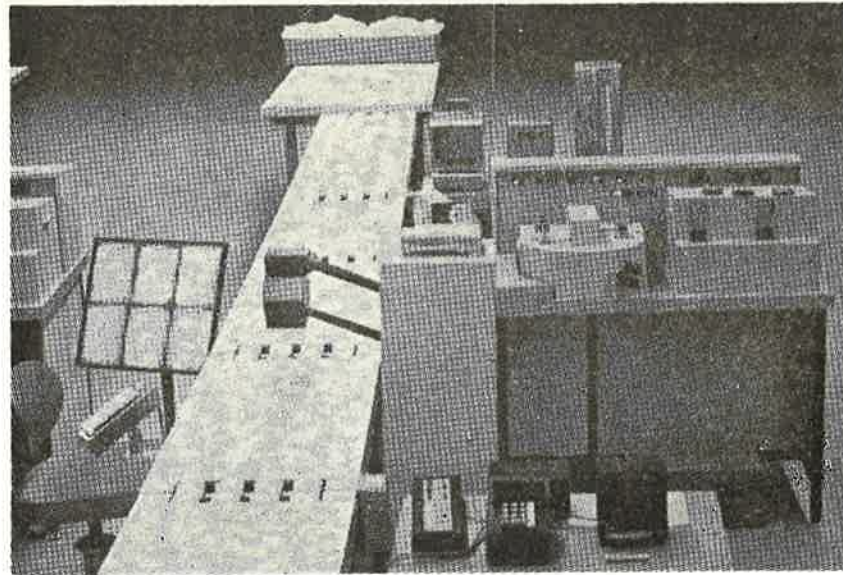
Lif inceliği, lif dayanımı, elastikeyet düzgünlüğü, cihazla ölçülen kadar duyarlı tesbit edemez.

İşletmeciler için önem taşıyan bu özellikler, cihazlarla ölçülebilir. Bu, eksperin görevini küçümsemek anlamına alınmamalıdır. Ancak, pamuğun daha bilgilcel şekilde değerlendirilmesine ihtiyaç vardır.

Soñ 10 yıldır pamuk eksper tipinde bir değişiklik olmamıştır.

1969 da seri band kurulmuş, bunun için 350.000 \$ harcanmıştır.

Bu sıralarda, deney sonuçları, ekspertiz sonuçları ile karşılaştırıldığında, pamuk fiyatının tesbiti ve ambarlama için kriterlerin tesbitine çalışılmıştır. Ancak, bu iş, ele alınacak özellikler arttıkça müşküleşmektedir. Yalnız Amerikan Üni-versal Standardlarında, derece ve stapel (lif) uzunluğu sözönünde tutulduğunda, 546 Kombinasyon ortaya çıkar. 7 Mikroner grubu alırsak 3822, 9 davanım grubu avırırsak 34398 kombinasyon ortaya çıkar.

Tesisin genel görünüşü

Pamuğu ne kadar iyi tararsak, o kadar iyi değerlendirebiliriz. Ancak, bu bilgi, pratikte değerlendirilebilmelidir.

Bütün imkânlar gözönünde tutulacak olursa, en iyi değerler bile faydasız kalır.

Deney bandındaki cihazlar tek tek, bilinen cihazların ölçtüklerini ölçer. Lif ölçme cihazı, saatte 360 ölçüm yapar. (Fibragrafin 7 katı); dayanım ölçme cihazı, Presley-Stelometreden 9 kez fazla, renk ölçme cihazı Nikerson-Hunter kolormetresinin 7 katı fazla ölçer. Bu değerler, bandın temposuna göre, verilen değerlerdir. (Cihazlar ayrı olarak daha seri ölçer).

Deney bandında cihazlarda ölçme, band halinde çalışma için karakteristiktir ve işletme ve kalite kontrolü için ekonomik ölçümler verir.

Eksperler, ölçülen dayanım, düzgünlük ve elastikeyetin doğruluğunu kabul etmekte, ancak cihazın lif uzunluğu ve rengi tam olarak tesbit edebileceğini şüpheli görmektedirler. Halbuki, bunların ölçülmesi, daha kolaydır.

Ölçümelerde, balyanın her iki tarafından 2 nümune alınması yeterli görülmüştür. Deney sayısı artırıldığından, daha duyarlı sonuç alınmasına mukabil, maliyet artar. Bir iplikhanede bütün pamukların harman yapılacağı gözönünde tutulursa, gelişigüzel dağılan değerlerin önemli bir rolü olmaz.

Pamuktaki ekspertizle yetinilmeyip, özelliklerin ölçülerek tesbitine neden ihtiyaç vardır? Çünkü, bu suretle, pamuğun eğirme sınırı daha doğru tesbit edilir.

Pamuğun özellikleri ile, eğirme yeteneği üzerinde geniş ölçüde incelemeler yapılmıştır. Buna göre, pamuğun ölçülen özellikleri ile eğirme yeteneği arasındaki ilişki, ekspertizle tesbit edilen pamuktakinden daha iyidir.

Kalite kontrolü için, ölçüm değerleri, ekspertiz değerlerine nazaran oldukça daha büyük değer taşır.

Eksper, pamuğun özelliklerini

(*) J. F. Hembree, Plain Cotton Cooperative Association (Lubbock/Teksas).

dosyalama
arşivleme
depolama
işlerinizdeki
müşküllerinizi

COMPACT

sistemi
çözecektir

COMPACT
SİSTEMİ İLE :

- Dosyalama - Arşivleme - Depolama işlerinizi daha muntazam ve emniyetli hale getirecek
- Büyük yer tasarrufu sağlayacak
- Gittikçe artan mali külfetlerden kurtulacaksınız.

COMPACT SİSTEMİ

Raylar üzerinde hareketli olup
60 cm. lik bir mesafede
çalışma imkânı sağlar.

**COMPACT SİSTEMİ HAKKINDA
GENİŞ AÇIKLAYICI BİLGİ İÇİN:**

MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş.
hizmetinizdedir.

MASİS ÇELİK EŞYA SANAYİİ A.Ş.

FABRİKA VE DAİMİ SERGİ : KARACA SOK. 11 - 13 BEYOĞLU - İSTANBUL TEL. SANTRAL 45 22 45
MAĞAZA : CUMHURİYET CADDESİ 223/A HARBİYE - İSTANBUL TEL : 47 79 44 - 47 10 09

TSE Hazırlık Gruplarında

A — YENİ KURULAN VE ÇALIŞMAYA BAŞLIYAN TEKNİK KOMİTELER :

- 1 — Basınçlı Temiz Suların Naklinde Kullanılan Beton ve Betonarme Borular,
- 2 — Saç Kapı Kasaları,
- 3 — Dış Siva, Malzemesi, ve Yapım Kuralları,
- 4 — Kanalizasyon Tesislerinde Kullanılan Baca Kapağı, Izgara ve Çamur Kapanları,
- 5 — Kaldırma Kancaları - Genel Özellikler (ISO/R 2141)
- 6 — Kaldırma Kancaları - Tarifler (ISO/R 1837)
- 7 — 30 Ton'a Kadar Kapasiteli Konteynerleri Kaldırma Kancaları - Temel Kurallar (ISO/R 2308)
- 8 — Motorlu Taşıtlarda Yakıt Tüketiminin Tayini,
- 9 — Araç Tekerlek Supapları,
- 10 — Tabii Kurutma Kuralları,
- 11 — Kereste Kurutma Odaları Yapım ve Muayene Kuralları,
- 12 — Akşap Paletler,
- 13 — Yapıda Kullanılan Yonga Levhaları,
- 14 — Sentetik Maddelerle Kaplanmış Ahşap Levhalar
- 15 — Fidan Sökülmesi ve Taşınması ile İlgili Kurallar
- 16 — Muz,
- 17 — Taze İncir,
- 18 — Ayva,
- 19 — Turp,
- 20 — Kan Unu,
- 21 — Balık Unu,
- 22 — Makarna,
- 23 — Oto Radyatörleri,
- 24 — TS 59 (Tornavidalar) (Revizyon)

B — HAZIRLIK GRUBUNDA İNCELENMEKTE OLAN TASARILAR :

- 1 — Asbestli Çimento Kanalizasyon Boruları (Yer Altı Şebekeleri İçin)
- 2 — Konteynerler - Seri - 1'in Özellikleri ve Deneyleri,
- 3 — İğne Yapraklı Keresteler (Terimler, Tarifler ve Ölçme Metotları),
- 4 — Ambalajlık Odun,
- 5 — Karbon Siyahı,
- 6 — Petrol Ürünlerinde Buhar Basıncının Tayini (Reid Metodu İle)

C — BİRİNCİ MÜTALAAYA GÖNDERİLEN TASARILAR :

- 1 — TS 863 «Asansörler (İnsan Taşıma İçin, Elektrikli),
- 2 — Stiren - Butadien ve Cis - Polibutadien Kauçukları (SBR ve CBR)
- 3 — Polietilen,
- 4 — TS 274 «Sert PVC İçme Suyu Boruları ve Boru Eklleme Parçaları»,

- 5 — TS 275 «Sert PVC Pis Su Boruları ve Boru Eklleme Parçaları»,
- 6 — Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarında (LPG) Tortu Miktarının Tayini,
- 7 — Ham Petrol ve Sıvı Petrol Ürünlerinin Vizkozite lerini Tayin Metodu,
- 8 — Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinin Sıcaklıklarını Ölçme Metotları,
- 9 — Pamuk Balyası,

D — BİRİNCİ OLGUNLAŞTIRILMASI YAPILAN TASARILAR :

- 1 — Konserve Kutuları (Sebze ve Meyveler İçin, Silindirik),
- 2 — Domates Salçası,
- 3 — Türlü Konservesi,
- 4 — Bamya Konservesi
- 5 — Fasulye Konservesi,
- 6 — Şeftali Konservesi,
- 7 — Portakal Suyu,
- 8 — Konsantre Portakal Suyu,
- 9 — Altıntop Suyu,
- 10 — Domates Suyu,
- 11 — Şeftali Nektarı,
- 12 — Kayısı Nektarı,
- 13 — TS 308 «Soya» (Revizyon)

E — İKİNCİ MÜTALAAYA GÖNDERİLEN TASARILAR :

- 1 — Pekiştirilmiş Poliester Depolama ve Taşıma Tankları,
- 2 — Yaylar (Disk Biçimli, Çelik),
- 3 — Yaylar (Silindirik - Helisel; Yuvarlak Telden, Soğuk Sarılmış; Çekme İçin),
- 4 — Yaylar (Silindirik - Helisel; Yuvarlak Çubuklardan Sıcak Olarak Sarılmış; Basınç İçin)
- 5 — Yaylar (Silindirik - Helisel; Yuvarlak Telden Soğuk Olarak Sarılmış; Basınç İçin),
- 6 — Tüp Donanımı (Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Tüpleri İçin),

F — TEKNİK KURUL'A GÖNDERİLEN TASARILAR :

- 1 — Demir Cevherleri - Analiz Numunesinde Higroskopik Rutubet Miktarı Tayini (ISO - 2596)
- 2 — Demir Cevherlerinde Fosfor Miktarı Tayini (Volumetrik Metot (ISO - 2599)
- 3 — Sanayide Kullanılan Potasyum Sülfat - Sodyum Tetrafenilborat Volumetrik Metodu İle Potasyum Miktarı Tayini (ISO/2486)

- 6 -

DEN HABERLER

KIZ TEKNİK Y. ÖĞRETMEN OKULU VE EV EKONOMİSİ YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİ TSE'Yİ ZİYARET ETTİ

Geçtiğimiz ay içinde, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Besleme ve Ev Yönetimi Bölümü öğrencileri ile, Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Beslenme ve Diyetetik Bölümü öğrencileri, ayrı ayrı Türk Standartları Enstitüsü'nü ziyaret etmişlerdir.

8 Haziran 1973 günü, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Beslenme ve Ev Yönetimi Bölümünden 13 öğrenci, başlarında Öğretim Üyesi Suna Baykan olduğu halde TSE'ye gelmişlerdir. TSE Başmüsaviri İbrahim Kutlutan, ziyaretçi grubu TSE, memleketimizdeki standardizasyon faaliyetleri ve konunun kendi öğretim alanı ile ilişkileri hakkında bilgi vermiş, daha sonra hep birlikte TSE laboratuvarları ve tesisleri gezilmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu Beslenme ve Diyetetik Bölümünün 3. sınıf öğrencileri de 39 kişilik bir grup halinde ve Öğretim Üyeleri Suna Baykan ve Nail Odabaşoğlu ile birlikte 11 Haziran 1973 günü Türk Standartları Enstitüsü'ne bir ziyarette bulunmuşlardır.

Enstitü'ye gelişlerinde Teknik Kurul toplantı salonuna alınan misafirlere burada TSE Başmüsaviri İbrahim Kutlutan ve Yayın ve Tanıtma Müdürü Taner Berkün tarafından standardizasyon ve Türk Standartları Enstitüsü hakkında gerekli bilgiler verilmiş, daha sonra iki grup halinde TSE laboratuvarları gezilmiştir. Gezi sonunda ise, yine toplantı salonunda topluca bu ziyaretin bir değerlendirmesi yapılmış, ziyaretçilere eşitli TSE yayınları hediye edilmiştir.

Öğrenimlerini tamamladıktan sonra, çalışma hayatlarında hemen hergün standardizasyona ilişkin sorunlarla karşılaşacak olan gençlerimizin, bu alandaki bilgi ve gör-gülerini artırmak konusunda göstermiş oldukları bu iyi niyet ve çabalar memnunlukla karşılanmaktadır.

Bu sayfadaki fotoğraflar, Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Yüksek Okulu öğrencilerinin ziyaretinden izlenimler vermektedir.

TÜRKİYE'nin İHTİYACINI KARŞILAMAK ÜZERE KURULMUŞ
ORTAŞARKIN EN BÜYÜK TELEKOMÜNİKASYON FABRİKASI

Northern Electric Telekomünikasyon A.Ş.

Türkiye'nin TELEKOMÜNİKASYON sahasındaki ihtiyacını şimdi
1000'nin üzerinde Türk işçisi, teknisyen ve mühendisinin çalıştığı
NORTHERN ELECTRIC TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.(NETAŞ)karşılıyor.

- Telefon cihazları
- Otomatik telefon santral teçhizatı (Crossbar)

Bu cihaz ve teçhizatın imâlinde NETAŞ
yılda 30.000.000 T.L.'nin üzerinde
yerli malzeme satın alıp kullanmaktadır

NORTHERN ELECTRIC TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.
Alemdağ Caddesi, Ümraniye - İstanbul Telefon : 37 21 05

AJANSTEK

STANDARD ÇALIŞMALARIMIZIN 50 YIL İÇİNDEKİ GELİŞMESİ

Faruk A. SÜNER

Dünyada standardizasyon ile uğraşan örgütler iki türlü kurulmuştur :

1) Bilim Sektörü, Devlet Sektörü, Özel Sektörden oluşan tüzel kişilikli Kamu kurumları veya dernekler.

2) Hükûmet içerisinde Başbakanlığa veya bir Bakanlığa bağlı daireler.

Memleketimizde her iki sisteme de yer verilmiş; önceleri ikincisinden başlanıp, sonradan birincisine dönmüştür.

★

Türkiye'de Cumhuriyet döneminde standard ihtiyacı daha ilk günlerde duyulmağa başlanmıştır. 1928 yılında İstanbul'da Ticaret ve Sanayi Odası'nca tertiplenen kongrede «Emtea mızın standardize edilmesi, taşıma ve ambalaj mesaili» ne yer verilmiş ve çeşitli - o zamana göre de ileri - görüşlerin belirtildiği kongre kararları aynı yıl 8 sayılı bir kitap halinde Oda'ca yayınlanmıştır.

Bu önerilerin kısa zamanda TBMM'inde yankıları duyulmuş ve 1930 yılında «Ticarette taşıma menii ve ihracatın murakabesi» adını taşıyan 1705 Sayılı Kanun kabul edilmiştir.

Bu Kanun, Hükûmete standard yapma yetkisi veren bir kanundur. Kendi kendine hiçbir mal ve usul için işlemez. Hangi mal veya usulün bu kanuna göre kontrolü isteniyorsa o mal veya usul hakkında bir standard tüzüğü hazırlanır ve ancak bunun yürürlüğe girmesiyle kontrol başlanabilir.

İşte bu kanun 1930 yılında yürürlüğe girince ihracat mallarımızın standard tüzüklerini hazırlama görevi İktisat Vekâleti'nin o zaman İstanbul'da çalışan «İhracat Ofisi'ne» (*) verildi.

İhracat Ofisi başta «Fındık» ve «Yumurta» olmak üzere ihracat mallarımızın standardlarını yaptı. Bakanlığın kontrol örgütü olmadığından bu görev, Ticaret ve Sanayi Odaları eksperlerine verildi.

Bu durumun çok geçmeden sakıncaları görüldü. 1936 yılında bu çalışmalar Ankara'ya merkezde kurulan Standardizasyon Müdürlüğüne alındı. Bütün memlekete ve bilhassa ihracat limanlarına yayılan bir Bakanlık Kontrol Örgütü kuruldu. Standardları artık bu müdürlük yapıyor ve kendi kontrolörleri de uyguluyordu.

Bu arada sanayi standardlarını hazırlama görevi İktisat Bakanlığı Sanayi Tetkik Heyetine, bunları uygulama sorumluluğu da Sanayi Genel Müdürlüğü «Sanayi Müfettişleri» ne verilmisti.

Bu hal İkinci Dünya Savaşı'na kadar böyle gitti.

★

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra demokrasi anlayışının ikiye bölünmesi üzerine ulusal standardizasyon örgütleri de reorganize edildiler.

Bizde bulunan Devlete bağlı standardizasyon şekline yalnız halk demokrasisi uygulayan uluslar yer veriyor, parlâmenter demokrasiler, de ise standardı yapanla zorunlu uygulayan teşkilât birbirlerinden tamamen ayrı durumda görev yapıyordu.

Standard bir çeşit kanun olduğuna göre kanunu yapanla kanunu uygulayanın aynı otorite olması kabul edilmiyor, hattâ uygulayıcının yapıcı üzerindeki herhangi bir baskısı da sisteme aykırı bulunuyordu.

★

Türkiye'nin hür memleketler blokunda yer alması ve Demokrasi anlayışının bu yönde gelişmesi, 1946 yılında tek parti sisteminden çok partili sisteme geçilmesi üzerine «Standardizasyon» işlerimizin de aynı paralelde düzenlenmesi gereği düşünülmüş ve Birleşmiş Milletler'den bu konuda bize yardımcı olacak bir uzman istenmiştir.

★

B. M. Uzmanı İsveç'li Olle Sturen'in 1953 de tamamlanan önerisi üzerine :

- Standardları hazırlıyacak bağımsız bir Enstitü kurulması,
- TSE'nin hazırlıyacağı standardların ihtiyarî olması,
- Hükûmetin bu standardlardan arzu ettiklerini zorunlu kılabilmesi,
- Ancak bunların kontrolünü Bakanlık teşkilâtından birine (örneğin Ticaret, Sağlık, Sanayi vb.) vermesi,
- Enstitü, kontrole karışmayacak, başka herhangi bir otorite de standard hazırlama işinde Enstitü'nün serbest çalışmasını önlemeyecektir.

★

İşte bu esas ve prensiplere göre hazırlanıp 1960 yılında kabul edilen 132 Sayılı Kanun «Türk Standardları Enstitüsünü» çağdaş uygar hür memleketlerdeki benzerleri düzeyine çıkararak, malî bakımdan kontrol işini bile, ana prensipleri zedelememek için Genel Kurul'da Ticaret, Sanayi ve İmar-İskân Bakanlıkları Teb. silcilerini, seçime yer vermeksizin, tabii olarak murakabe ile görevlendirmiştir.

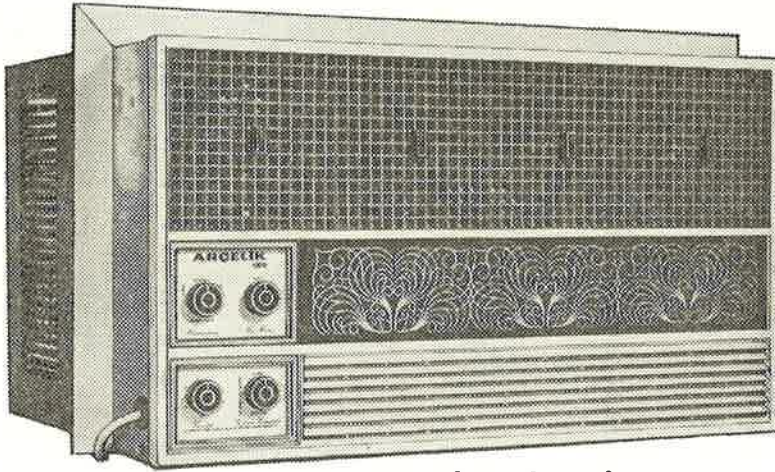
Cumhuriyetimizin 50. Yılı kutladığımız bu günlerde standardizasyon alanında varılan bu ilerlemeyi belirtmeyi mutlu bir ödev saymaktayız.

(*) İktisat Vekâleti o zaman bugünkü Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlıklarının işlerini görürdü ve İhracat Ofisi'nde sonradan Türkofis ve daha sonra da Dış Ticaret Dairesi olmuştur.

ARCELİK

KLİMA CİHAZIYLA

**DAHA FAZLA
MÜŞTERİ
DAHA FAZLA
KAZANÇ**

**MAĞAZALAR,
OTEL
VE MOTELLER,
MUAYENEHANE
VE KLİNİKLER,
GAZİNO
VE LOKANTALAR,
YAZIHANELER İÇİN
İDEAL
HAVA SERİNLETİCİ**

ARÇELİK KLİMA CİHAZI

- işyerinizin havasını sürekli olarak tazeler... serin tutar - personelinizin ve müşterilerinizin sıcaktan bunalmasını önler
- havadaki nem fazlasını giderdiği... gürültü ve tozun içeriye girmesini önlediği için müşterilerinize ve personelinize temiz ve sakın bir ortam sağlar
- işyerinizin dekorasyonuna uygun düşecek güzel ve modern bir görünüme sahiptir
- ARE 125 modeli 90-135 m³, ARE 200 modeli 120-195 m³ hacmindeki yeri soğutur ve havalandırır

Yeni Ajans — 1662 (87)

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 12

SAYI : 138

HAZİRAN 1973

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Standard Çalışmalarımızın 50 Yıl İçindeki Gelişmesi ...	3
TSE'den Haberler ...	5 - 7
Pamukun Seri Deney Bandı ...	9 - 11
Gelişen İmalât Sanayiine TSE'nin Katkısı ...	13
Resmî Yazıların Düzenlen- mesi ...	15
İğne Yapraklı Yuvarlak Yapı Odunları Standardı ...	16-17
Kavun ve Karpuz Standard- ları ...	19
Sürekli Yayınlarla İlgili İki Standard ...	21
Standard Dünyasından Ha- berler ...	22-25

Summary Of Contents 29 - 32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Haziran 1973 tarihinde basılmıştır

BU SAYIMIZ

Bu sayımızın başyazısı güncel bir ko-
nuya ayrılmıştır: 50 yıllık Cumhuriyet dö-
neminde standard çalışmaları. Bu konula-
rın içinde yaşayan, bazılarını bizzat yara-
tan Faruk A. Sünter, bu dönemi köşe taş-
ları ile, köşe taşlarını çok iyi belirterek
özetlemiştir.

Pamuk ile ilgili ilginç bir yazı veri-
yoruz bu sayımızda. Seri deneylerle ilgili
en son gelişmeler bu yazıda açıklanmış-
tır.

Kemal Tan, gelişen imalât sanayiine
TSE'nin katkıları üzerinde durmuştur.

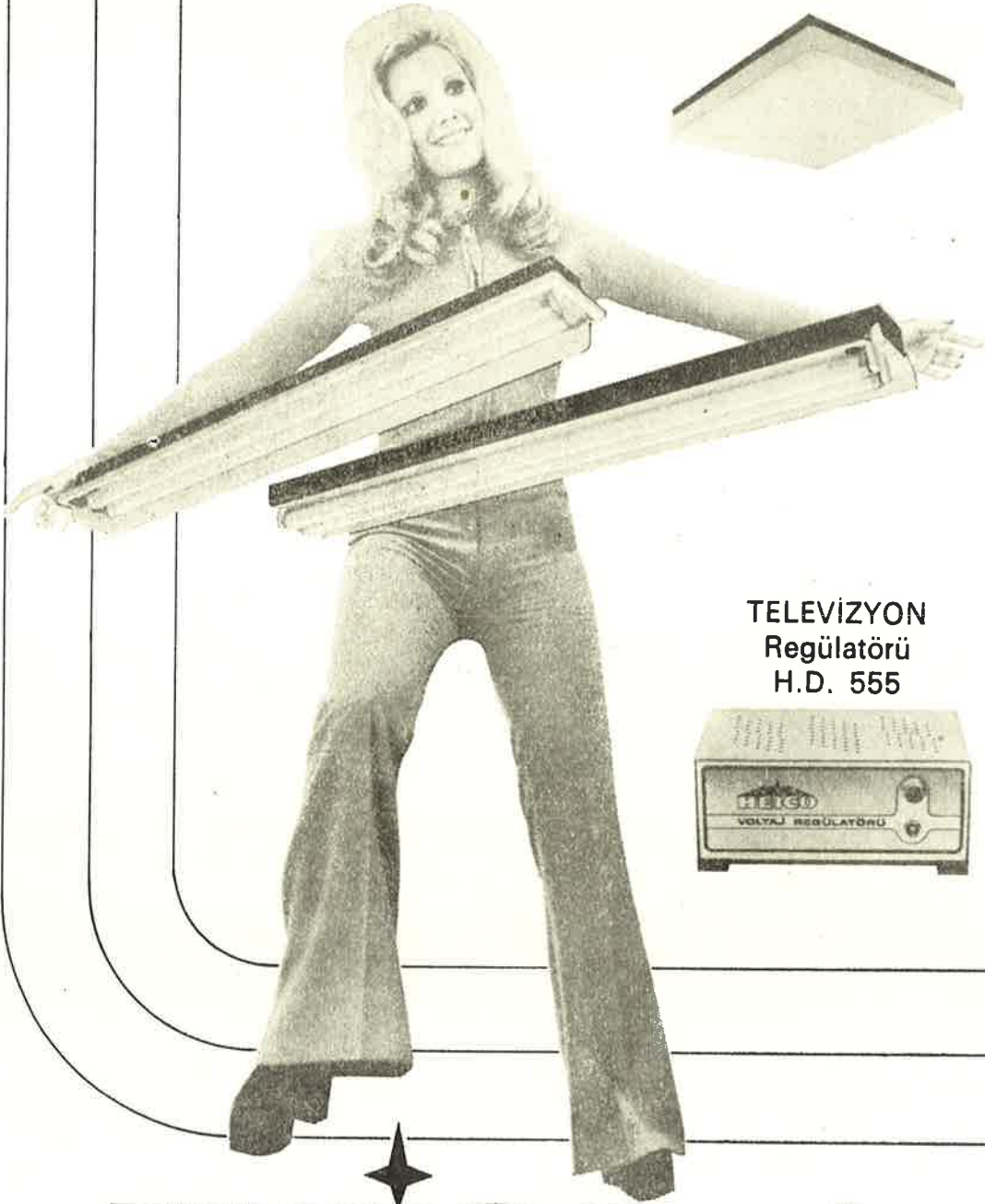

Bu sayımızda 4 standard yazısı yer
almaktadır. Böylece, okurlarımız daha
fazla standard hakkında bilgi edinmiş ola-
caklardır.

Ayakkabı ölçüleri ile ilgili yazının
bütün okurları yakından ilgilendireceğini
umuyoruz. Tehlikeli malların işaretlenme-
si hakkındaki yazımız da önemlidir.

STANDART

TELEVİZYON
Regülatörü
H.D. 555

EMO

HEICO

Bütün Dünyadaki Emsallerinden daha güçlü kaliteli ve garantili olan otomatik kapasitif **Televizyon** Regülatörlerimiz Elektrik Mühendisleri Odası ve Türk Standartları Enstitüsü garanti belgesini haiz çeşitlerimizle aydınlatma mevzuunda sizlerle beraberiz.

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU Bankalar, Yanıkkapı Sk. No. 36-38
Karaköy - İSTANBUL Telefon: 498938 - 443337 - 495774

Memleketimizde takım sanayisinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM
(İsveç)

- şerit
testereleler

SANDVIK
(İsveç)

- makina
testere ağızları

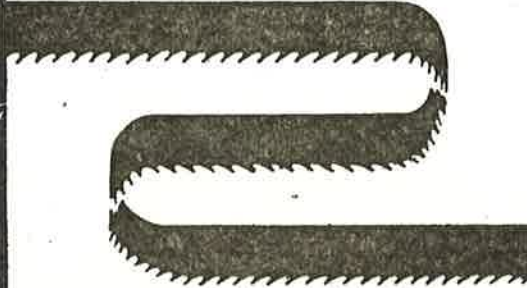

**MARTIN
MILLER**

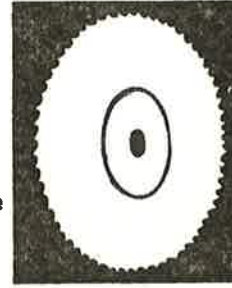
Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

MERKÜR
(Avusturya)

- şerit
testereleler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereleler
- katraç, kütük ve
daire testereleler
- kepenk yayları

ayrıca

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleleri

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslim amadedir

DİKKAT: Makina-Takim Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini haizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T.A.Ş.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAS-İSL

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fevzipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Müessesiliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Müessesiliği: Atatürk Bulvarı, Burdurlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80